

UITVOERINGSPLAN BIODIVERSITEIT 2025-2028

Inleiding

Biodiversiteit vormt de basis voor een gezonde en veerkrachtige leefomgeving. Het biodiversiteitsplan vormt de leidraad om de biodiversiteit in de gemeente te beschermen en te bevorderen. Het biodiversiteitplan loopt van 2025-2032. Het uitvoeringsplan heeft als looptijd 2025-2028.

In dit document worden de verschillende uitvoeringsscenario's nader toegelicht.

1. Vier uitvoeringsscenario's

De onderstaande tabel geeft de vier uitvoeringsscenario's weer met bijhorende kosten op jaarlijkse- en op vier jarige basis.

	Scenario Basis	Scenario Brons	Scenario Zilver	Scenario Goud
Totale jaarlijks meerkosten naast reeds beschikbare budget.	€ 0,- meerkosten	€ 98.000,- meerkosten	€189.500,- meerkosten	€286.000,- meerkosten
1. Aanleg groene oase		X	X	X
2. Aanleg landschapselementen gemeentelijke grond	½	X	X	X
3. Aanleg landschapselementen particuliere grond	½	X	X	X
4. Bevordering biodiversiteit inwoners	X	X	X	X
5. Biodiversiteitimpuls dorp en rand		X	X	X
6. Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek		X	X	X
7. Ecologisch berm- en slootkantenbeheer		¼	½	¾
8. Gefaseerd- en sinusmaaier keren			¼	½
9. Groene parkeerplaatsen en bushaltes	X*	X*	X*	X*
10. Groene scholen				X
11. Inzaaien bloemenmengsels				X
12. Natuur-inclusieve landbouw			X	X
13. Ondersteunen groene en duurzame projecten				X
14. Vlinderroute			X	X
15. Voedsellint				X
16. Particulier beheer	X*	X*	X*	X*
17. Particulieren initiatieven en (vrijwilligers)organisaties ondersteunen				X

*Ondersteuning is niet financieel maar betreft advisering. Dit vraagt gemeentelijke capaciteit.

2. Uitvoeringsscenario Basis

Uitvoeringsplan Basis:	Totale kosten
Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond 60%	€48.000,00 (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op particulieren grond 50%	€60.000,00 (2025-2028)
Bevordering biodiversiteit bij inwoners	€60.000,00 (2025-2028)
Groene parkeerplaatsen en bushaltes	€0,00 (2025-2028)
Particulier beheer	€0,00 (2025-2028)
De totale kosten 2026-2028 uitvoeringsplan Basis	€168.000,00 Periode 2025-2028
De totale kosten per jaar uitvoeringsplan Basis	€42.000,00 Jaarlijks
Totale jaarlijks meerkosten naast reeds beschikbare budget.	€0.000,00 meerkosten

Uitvoeringsmaatregelen scenario Basis

1. Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond

De aanleg van landschapselementen op gemeentelijke grond ondersteunt de biodiversiteit, door de toevoeging van blauwe- en groene elementen zorgt voor ondersteuning van de ecologische verbindingzones in het gebied wat belangrijk is voor de biodiversiteit. Deze landschapselementen bevorderen niet alleen de biodiversiteit maar verbeteren ook het landschap en de belevingswaarde.

Locatiebepaling

In overleg met een adviseur zoekt de gemeente geschikte locatie(s) gezocht waar landschappelijke elementen aangeplant of aangelegd kunnen worden. Er dienen geschikte locaties gezocht te worden die passen bij de visie van de groenblauwe dooradering om deze landschappelijk elementen aan te leggen.

Veldbezoek

Er wordt een veldbezoek gepland. Tijdens dit bezoek komt een adviseur ter plaatse om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor nieuwe streek-eigen landschapselementen. Hierbij wordt rekening gehouden met vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf. Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken werkt een adviseur landschapsplannen uit voor de betreffende locaties. Een adviseur maakt een inrichtingsplan met streek-eigen landschapselementen en stelt een beplantingslijst op. Bij de plannen wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van beplanting met inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst. Ook is er de mogelijkheid om advies te krijgen over de aanleg van een poel of natuurvriendelijke oever.

Realisatie en onderhoud

Is overleg tussen adviseur en de gemeente wordt de beplanting uitgeleverd aan de gemeente. De gemeente zorgt zelf voor de aanplant of aanleg en het onderhoud

Registratie en monitoring

De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Selectie locaties, opstellen inrichtingsplannen en aanleg landschapselementen.

2027: Aanleg landschapselementen en opschaling naar extra locaties. (indien mogelijk budget.)

2028: Afronding en evaluatie

2. Aanleg landschapselementen op particuliere grond

Met deze maatregel wordt de groenblauwe dooradering (GBDA) van het landelijke gebied versterkt. Dit door landschapselementen terug te brengen in het landschap op particuliere gronden. Vitale landschapselementen dragen bij aan de biodiversiteit en een fraai landschap.

Werving en informatieavonden

De gemeente organiseert samen met een deskundige organisatie informatieavonden voor bewoners in het gebied. Tijdens deze avond:

- Wordt een presentatie gegeven over landschap, natuur en erfgoed gericht op de lokale situatie.
- Worden de randvoorwaarden en kansen van deelname aan het project geschetst.
- Wordt aandacht besteed aan mogelijkheden voor kleinere percelen.
- Bewoners met meer grond kunnen zich aanmelden voor advies van een adviseur en korting op inheemse planten en struiken. -> Richtlijn voor een perceel is 500m2 grond met veel nieuwe mogelijkheden voor landschapselementen.
- Op basis van de informatie van de avond, op onze website en de beplantingshandleiding, kan ieder nagaan welke elementen passend en gewenst zijn voor de eigen situatie.

*Deze avonden zijn bedoeld voor erven en percelen buiten de bebouwde kom (geen tuinen). Het project richt zich op plannen die bijdragen aan de groenblauwe dooradering en grote landschappelijke waarde hebben (richtlijn > 500 m2 nieuw grond).

Veldbezoeken

Voor deelnemers worden veldbezoeken georganiseerd. Tijdens deze bezoeken:

- Krijgen de deelnemers uitleg over de vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf.
- Wordt mondeling advies gegeven over inrichting en (ecologisch) beheer.
- Ontvangt de deelnemer brochures over aanleg en beheer van groene en blauwe
- Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en Landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken wordt per deelnemer een inrichtingsplan gemaakt

- Het inrichtingsplan gebruikt streekeigen landschapselementen.
- Er wordt beplantingslijst opgesteld en berekend wat de bijbehorende eigen bijdrage voor de deelnemer is.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt (wanneer leverbaar) van beplanting van inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst.
- Deelnemers hebben de mogelijkheid om advies te krijgen over een poel of natuurvriendelijke oever aan te leggen. -> De aanleg hiervan kan in samenwerking met het Waterschap en/of externe aannemers worden uitgevoerd.

Uitdeel dag en realisatie

Aan het begin van het plantseizoen halen de deelnemers hun beplanting op bij de uitdeeldag.

Vrijwilligers helpen zo mogelijk mee om deze uitdeel dag mogelijk te maken. Deelnemers planten zelf de beplanting aan.

Beoogde Impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met ca. 120 deelnemers
- 80 deelnemers voor veldbezoeken, advies en landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met ca. 80 deelnemers
- Ca. 40.000 stuks bomen en plantgoed aangeplant
- Ca. 20 poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd

Registratie en Monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.)
- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) per deelnemer.

Fasering

2025 - 2026: Werving deelnemers, organiseren informatieavonden, opstellen landschapsplannen en aanleg van landschapselementen

2027 - 2028: Locaties uitbreiden, indien mogelijk.

2028: Evaluatie en vastlegging impact

3. Bevordering biodiversiteit bij inwoners

Steeds meer bewoners delen de zorg over de afname van biodiversiteit en willen daar graag zelf iets aan doen. Daarom kan gemeente Buren in samenwerking met het een deskundige organisatie informatie geven over het belang van biodiversiteit en handelingsperspectief bieden. Bewoners, grondeigenaren en vrijwilligers worden geënthousiasmeerd en geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met versterking biodiversiteit in hun eigen omgeving.

Werving en communicatie

Deelnemers van beplantingsprojecten uit voorgaande jaren worden uitgenodigd voor de cursus biodiversiteit versterken. Ook wordt een persbericht via lokale media verspreid. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden om deel te nemen aan een van de activiteiten. Op een website van wordt hiervoor een projectpagina ingericht met informatie en een aanmeldformulier.

Inspiratieavond

Om inwoners op weg te helpen en te inspireren organiseren de gemeente Buren en een deskundige organisatie een informatieavond over biodiversiteit. Op deze avond wordt verteld wat aanwezigen zelf kunnen doen om de biodiversiteit in de omgeving te versterken. De avond bestaat uit:

- Een inhoudelijk verhaal over wilde bijen, vlinders en andere dieren uit het cultuurlandschap. Toelichting op welke manier landschapselementen en inheemse beplanting een bijdrage leveren aan de leefomgeving van deze dieren.
- Aanwezigen krijgen allerlei tips die zij kunnen toepassen in eigen tuin of op eigen erf.
- Uitwerkingen van concrete voorbeelden over hoe je je eigen omgeving optimaal kan inrichten om de biodiversiteit te versterken. -> Hierbij worden voorbeelden gegeven van een paar m2 tot een grotere tuin, toegespitst op de situatie in het rivierengebied.

Informatie wordt achteraf ook digitaal gedeeld met de deelnemers. Na afloop is de mogelijkheid om op te geven voor de cursus ecologisch beheer (toelichting hierop volgt)

Thema-avond

De thema-avond zal verdiepen zijn en ingaan op concrete manieren om de biodiversiteit te versterken.

De precieze invulling is nader te bepalen, onderwerpen of vragen vanuit de eerste informatieavond kunnen bijvoorbeeld verder worden toelicht. En er is ruimte om een externe deskundige uit te nodigen.

Inspiratiewandeling biodiversiteit

Na de verdiepende sessie wordt een inspiratiewandeling georganiseerd waar deelnemers ideeën aangereikt krijgen om de biodiversiteit op eigen grond (tuin, erf, grotere percelen) te versterken. -> Het is gericht op inwoners van het buitengebied. De exacte inhoud hangt af van de locatie, maar onderwerpen die in ieder geval aan bod komen zijn het belang van voedsel- en nest- en schuilplekken voor allerlei diergroepen zoals amfibieën, reptielen, insecten en vogels. En de specifieke doelsoorten uit het rivierengebied.

Cursussen

Aan de deelnemers van projecten; aanleg landschapselementen op particulieren grond én biodiversiteitimpuls dorp en rand, biedt een deskundige organisatie namens gemeente Buren ook verschillende cursussen aan. Alle cursussen bestaat uit drie onderdelen; een dagdeel (digitale) informatiebijeenkomst met presentatie en twee praktijkdagdelen op locatie. En cursisten ontvangen digitaal cursusmateriaal.

- **Cursus onderhoud landschapselementen:** Inwoners die beplanting of poelen hebben aangebracht op hun erf leren hoe ze deze diverse landschapselement moeten onderhouden. Zo zorgen we ervoor dat deze elementen op lange termijn vitaal blijven. Deze theoriecursus is gericht op zowel de groene- als blauwe elementen.
- **Cursus kraamzorg hoogstamfruitbomen:** Kort na aanplant van hoogstamfruitbomen is het noodzakelijk om de bomen op specifieke wijze te snoeien, zodat deze vitaal oud kunnen worden.
- **Cursus maaibeheer/ beheer kruidrijk grasland(je):** Kruidrijk grasland is gemakkelijk te realiseren door beheeraanpassingen. Tijdens deze cursus leren deelnemers hoe men kan maaien om kruiden groeikans te bieden. Daarbij wordt ook de methode sinusmaaien uitgelegd en gedemonstreerd tijdens een praktijkdag.
- **Cursus poelenonderhoud:** Poelen en natuurvriendelijke oevers behoeven op termijn ook beheer. Door deze te onderhouden voorkomt een eigenaar dat poelen dichtslibben of vervenen, met als gevolg verzuring of verrijking van water.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 16 informatieavonden met 480 deelnemers
- 12 dagdelen inhoudelijke cursus met 240 deelnemers
- 240 inwoners van gemeente Buren met kennis om landschapselementen vitaal te houden

Registratie en monitoring

Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.) wordt geregistreerd.

Fasering

2025-2028 Weving en communicatie en organisatie inspiratiebijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

4. Groene parkeerplaatsen en bushaltes

In het parkeerbeleid 2024-2032 van de gemeente Buren is opgenomen dat na zes parkeervakken, een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening moet worden aangelegd. In het parkeerbeleid is ook vastgelegd dat parkeerplaatsen worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Advisering over de inrichting hiervan is onderdeel van het biodiversiteitsplan.

Locatiebepaling

Bij nieuwe te realiseren parkeerplaatsen en bushaltes dient rekening te worden gehouden met uitgangspunten, zoals weergegeven in de advisering.

Advisering

Groene parkeervakken:

Na iedere zes parkeervakken dient een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening aangelegd te worden. Bij de inrichting van de groene parkeervakken dient er rekening te worden gehouden met;

- Houd rekening met verkeersveiligheid en zichtlijnen.
- Gebruik maken van uitsluitend inheemse, droogtebestendige en ecologisch waardevolle soorten.
- Minimaal één inheemse boom per groenvak, tenzij dit niet mogelijk is vanwege verkeersveiligheid.
- Realiseren van een 3-laag systeem met een combinatie van struiken, kruiden en bomen.
- Houd voldoende ruimte tussen planten voor natuurlijke groei

Open verharding:

Parkeerplaatsen moeten worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Open verharding verwijst naar het gebruik van materialen en constructiemethoden die waterdoorlatend zijn, zoals grasbetontegels. Bij de toepassing van open verharding dient er rekening te worden gehouden met;

- De open verharding dient minimaal 30% open ruimte te bevatten;
- Gebruik een waterdoorlatende fundering, geschikt zijn voor personenauto's;
- Toepassing van (mengsel) inheemse, droogtebestendige grassoorten.

Bushaltes:

Het is wenselijk dat alle bushaltes in de gemeente Buren die (op)nieuw worden aangelegd, voorzien van een groen dak.

- Nieuwe of vernieuwde bushaltes voorzien van een groen dak, wat bijdraagt aan waterberging, hittestressreductie en biodiversiteit.

Realisatie

De realisatie van de maatregelen wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer conform de gestelde maatregelen en technische specificaties.

Registratie

De volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Locaties en aantallen groenvakken op de parkeerplaatsen
- Locaties een aantal parkeerplaatsen met open verharding.
- Locaties een aantal met groene daken.

Fasering

2025-2028: Advisering

5. Particulier beheer

De biodiversiteit in de gemeente Buren te bevorderen door samenwerking met particulieren. Dit wordt bereikt door particulieren de mogelijkheid te bieden om groenstroken, boomspiegels en andere openbare ruimtes te adopteren en te beheren, waardoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid wordt gecreëerd voor het behoud van de natuurlijke omgeving. Door advies te geven over biodivers beheer hiervan wordt de biodiversiteit versterkt.

Advies

De gemeente biedt waar nodig advies aan particulieren over het beheer van de groenstroken en boomspiegels. Door het organiseren van informatiebijeenkomsten over biodiversiteit en beheer.

Realisatie en onderhoud

De realisatie en onderhoud van het particulier beheer ligt bij de particulieren zelf. Er zijn een aantal voorwaarde opgesteld vanuit de gemeente die kaders bieden.

Monitoring en Evaluatie

Door middel van een jaarlijkse monitoring/ evaluatie momenten wordt de voortgang en impact van de particuliere beheerders te volgen en waar nodig aanpassingen door te voeren.

Fasering

2025-2028: Advisering

3. Uitvoeringsscenario Brons

Uitvoeringsplan Brons:	Totale kosten
Aanleg groene oase	€10.000,00 (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond	€80.000,00 (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op particulier grond 50%	€120.000,00 (2025-2028)
Bevordering biodiversiteit bij inwoners	€60.000,00 (2025-2028)
Biodiversiteitsimpuls Dorp en Rand	€100.000,00 (2025-2028)
Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek	€6.000,00 (2025-2028)
Ecologisch berm- en slootkanten beheer 25%	€250.000,00 (2025-2028)
Groene parkeerplaatsen en bushaltes	€0,00 (2025-2028)
Particulier beheer	€0,00 (2025-2028)
De totale kosten 2026-2028 uitvoeringsscenario Brons	€626.000,00 Periode 2025-2028
De totale kosten per jaar uitvoeringsscenario Brons	€156.500,00 Jaarlijks
Totale jaarlijks meerkosten naast reeds beschikbare budget.	€ 98.000,- meerkosten

Uitvoeringsmaatregelen scenario Brons

1. Aanleg groene oase

Het creëren van groene oases aan de rand van dorpen is belangrijk voor de biodiversiteit omdat het de ecologische verbindingen versterkt tussen het dorp en het omliggende buitengebied. Deze oases verbeteren de groenblauwe dooradering, bevorderen de verplaatsing van soorten en dragen bij aan het landschap. Door bewoners te betrekken bij de aanleg en het beheer, ontstaat een ontmoetingsplek en meer draagvlak en bewustwording rond biodiversiteit

Locatiebepaling

Er wordt gekeken waar mogelijkheden liggen voor het creëren van een groene oase op een stuk grond van de gemeente. Deze locaties moeten passen binnen de visie van de gemeente voor groenblauwe dooradering. Dit bij voorkeur aan de rand van een dorp, zodat de bewoners zelf zorg kunnen dragen voor de aanleg en het onderhoud. Voorbeelden van mogelijke locaties: overhoeken aan de randen van dorpen of een deel van een landgoed. Maar het is ook mogelijk te starten op een locatie waar nog weinig is gerealiseerd.

Richtlijn locatie en omvang groene oase:

- Rand van dorp of stad, goed bereikbaar
- 0,5 ha groot waarop groene oase gerealiseerd kan worden
- Aanplant inheemse bomen en struiken met lange bloeihoog

Advies en Inrichting

Een adviseur stelt, in overleg met de gemeente en de vrijwilligers, een plan op voor de inrichting van de groene oase. Bij het opstellen van het plan houdt de adviseur ook rekening met een lange periode van voedselaanbod (een lange bloeihoog) en natuurlijke nestgelegenheid voor o.a. wilde bijen waar mogelijk. Het plan bevat eveneens richtlijnen ten aanzien van het toekomstige ecologische beheer. De adviseur, zorgt voor een advies over de inrichting van de groene oase en het aanleveren van plantgoed voor de groene elementen. Er wordt gebruikt gemaakt van streekeigen, inheemse beplanting.

Realisatie en onderhoud

De aanplant en het onderhoud wordt verzorgd door de gemeente en vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden geworven uit de bestaande groene vrijwilligerswerkgroepen in gemeente Buren.

Opening

Na de inrichting en aanplant wordt er een geschikt moment gekozen om de groene oase feestelijk te openen, waarbij uiteraard de gemeente wordt uitgenodigd en de (lokale) media wordt ingeschakeld.

Registratie en monitoring

Het aantal betrokken vrijwilligers wordt geregistreerd en de landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per oase vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Locatiebepaling, planvorming en betrekken bewoners en vrijwilligers

2026: Start aanleg groene oases

2027: Indien mogelijk uitbreiding

2028: Afronding en evaluatie

2. Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond

De aanleg van landschapselementen op gemeentelijke grond ondersteunt de biodiversiteit, door de toevoeging van blauwe- en groene elementen zorgt voor ondersteuning van de ecologische verbindingzones in het gebied wat belangrijk is voor de biodiversiteit. Deze landschapselementen bevorderen niet alleen de biodiversiteit maar verbeteren ook het landschap en de beleevingswaarde.

Locatiebepaling

In overleg met een adviseur zoekt de gemeente geschikte locatie(s) gezocht waar landschappelijke elementen aangeplant of aangelegd kunnen worden. Er dienen geschikte locaties gezocht te worden die passen bij de visie van de groenblauwe dooradering om deze landschappelijk elementen aan te leggen.

Veldbezoek

Er wordt een veldbezoek gepland. Tijdens dit bezoek komt een adviseur ter plaatse om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor nieuwe streek-eigen landschapselementen. Hierbij wordt rekening gehouden met vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf. Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken werkt een adviseur landschapsplannen uit voor de betreffende locaties. Een adviseur maakt een inrichtingsplan met streekeigen landschapselementen en stelt een beplantingslijst op. Bij de plannen wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van beplanting met inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst. Ook is er de mogelijkheid om advies te krijgen over de aanleg van een poel of natuurvriendelijke oever.

Realisatie en onderhoud

Is overleg tussen adviseur en de gemeente wordt de beplanting uitgeleverd aan de gemeente. De gemeente zorgt zelf voor de aanplant of aanleg en het onderhoud

Registratie en monitoring

De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Selectie locaties, opstellen inrichtingsplannen en aanleg landschapselementen.

2027: Aanleg landschapselementen en opschaling naar extra locaties. (indien mogelijk budget.)

2028: Afronding en evaluatie

3. Aanleg landschapselementen op particuliere grond

Met deze maatregel wordt de groenblauwe dooradering (GBDA) van het landelijke gebied versterkt. Dit door landschapselementen terug te brengen in het landschap op particuliere gronden. Vitale landschapselementen dragen bij aan de biodiversiteit en een fraai landschap.

Werving en informatieavonden

De gemeente organiseert samen met een deskundige organisatie informatieavonden voor bewoners in het gebied. Tijdens deze avond:

- Wordt een presentatie gegeven over landschap, natuur en erfgoed gericht op de lokale situatie.
- Worden de randvoorwaarden en kansen van deelname aan het project geschetst.
- Wordt aandacht besteed aan mogelijkheden voor kleinere percelen.
- Bewoners met meer grond kunnen zich aanmelden voor advies van een adviseur en korting op inheemse planten en struiken. -> Richtlijn voor een perceel is 500m2 grond met veel nieuwe mogelijkheden voor landschapselementen.
- Op basis van de informatie van de avond, op onze website en de beplantingshandleiding, kan ieder nagaan welke elementen passend en gewenst zijn voor de eigen situatie.

*Deze avonden zijn bedoeld voor erven en percelen buiten de bebouwde kom (geen tuinen). Het project richt zich op plannen die bijdragen aan de groenblauwe dooradering en grote landschappelijke waarde hebben (richtlijn > 500 m2 nieuw grond).

Veldbezoeken

Voor deelnemers worden veldbezoeken georganiseerd. Tijdens deze bezoeken:

- Krijgen de deelnemers uitleg over de vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf.
- Wordt mondeling advies gegeven over inrichting en (ecologisch) beheer.
- Ontvangt de deelnemer brochures over aanleg en beheer van groene en blauwe
- Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en Landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken wordt per deelnemer een inrichtingsplan gemaakt

- Het inrichtingsplan gebruikt streekeigen landschapselementen.
- Er wordt beplantingslijst opgesteld en berekend wat de bijbehorende eigen bijdrage voor de deelnemer is.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt (wanneer leverbaar) van beplanting van inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst.
- Deelnemers hebben de mogelijkheid om advies te krijgen over een poel of natuurvriendelijke oever aan te leggen. -> De aanleg hiervan kan in samenwerking met het Waterschap en/of externe aannemers worden uitgevoerd.

Uitdeel dag en realisatie

Aan het begin van het plantseizoen halen de deelnemers hun beplanting op bij de uitdeeldag. Vrijwilligers helpen zo mogelijk mee om deze uitdeel dag mogelijk te maken. Deelnemers planten zelf de beplanting aan.

Beoogde Impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met ca. 120 deelnemers
- 80 deelnemers voor veldbezoeken, advies en landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met ca. 80 deelnemers
- Ca. 40.000 stuks bomen en plantgoed aangeplant
- Ca. 20 poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd

Registratie en Monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.)
- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) per deelnemer.

Fasering

2025 - 2026: Werving deelnemers, organiseren informatieavonden, opstellen landschapsplannen en aanleg van landschapselementen

2027 - 2028: Locaties uitbreiden, indien mogelijk.

2028: Evaluatie en vastlegging impact

4. Bevordering biodiversiteit bij inwoners

Steeds meer bewoners delen de zorg over de afname van biodiversiteit en willen daar graag zelf iets aan doen. Daarom kan gemeente Buren in samenwerking met het een deskundige organisatie informatie geven over het belang van biodiversiteit en handelingsperspectief bieden. Bewoners, grondeigenaren en vrijwilligers worden geënthousiasmeerd en geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met versterking biodiversiteit in hun eigen omgeving.

Werving en communicatie

Deelnemers van beplantingsprojecten uit voorgaande jaren worden uitgenodigd voor de cursus biodiversiteit versterken. Ook wordt een persbericht via lokale media verspreidt. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden om deel te nemen aan een van de activiteiten. Op een website van wordt hiervoor een projectpagina ingericht met informatie en een aanmeldformulier.

Inspiratieavond

Om inwoners op weg te helpen en te inspireren organiseren de gemeente Buren en een deskundige organisatie een informatieavond over biodiversiteit. Op deze avond wordt verteld wat aanwezigen zelf kunnen doen om de biodiversiteit in de omgeving te versterken. De avond bestaat uit:

- Een inhoudelijk verhaal over wilde bijen, vlinders en andere dieren uit het cultuurlandschap. Toelichting op welke manier landschapselementen en inheemse beplanting een bijdrage leveren aan de leefomgeving van deze dieren.
- Aanwezigen krijgen allerlei tips die zij kunnen toepassen in eigen tuin of op eigen erf.
- Uitwerkingen van concrete voorbeelden over hoe je je eigen omgeving optimaal kan inrichten om de biodiversiteit te versterken. -> Hierbij worden voorbeelden gegeven van een paar m2 tot een grotere tuin, toegespitst op de situatie in het rivierengebied.

Informatie wordt achteraf ook digitaal gedeeld met de deelnemers. Na afloop is de mogelijkheid om op te geven voor de cursus ecologisch beheer (toelichting hierop volgt)

Thema-avond

De thema-avond zal verdiepen zijn en ingaan op concrete manieren om de biodiversiteit te versterken. De precieze invulling is nader te bepalen, onderwerpen of vragen vanuit de eerste informatieavond kunnen bijvoorbeeld verder worden toelicht. En er is ruimte om een externe deskundige uit te nodigen.

Inspiratiewandeling biodiversiteit

Na de verdiepende sessie wordt een inspiratiewandeling georganiseerd waar deelnemers ideeën aangereikt krijgen om de biodiversiteit op eigen grond (tuin, erf, grotere percelen) te versterken. -> Het is gericht op inwoners van het buitengebied. De exacte inhoud hangt af van de locatie, maar onderwerpen die in ieder geval aan bod komen zijn het belang van voedsel- en nest- en schuilplekken voor allerlei diergroepen zoals amfibieën, reptielen, insecten en vogels. En de specifieke doelsoorten uit het rivierengebied.

Cursussen

Aan de deelnemers van projecten; aanleg landschapselementen op particulier grond én biodiversiteitimpuls dorp en rand, biedt een deskundige organisatie namens gemeente Buren ook verschillende cursussen aan. Alle cursussen bestaat uit drie onderdelen; een dagdeel (digitale) informatiebijeenkomst met presentatie en twee praktijkdagdelen op locatie. En cursisten ontvangen digitaal cursusmateriaal.

- **Cursus onderhoud landschapselementen:** Inwoners die beplanting of poelen hebben aangebracht op hun erf leren hoe ze deze diverse landschapselement moeten onderhouden. Zo zorgen we ervoor dat deze elementen op lange termijn vitaal blijven. Deze theoriecursus is gericht op zowel de groene- als blauwe elementen.
- **Cursus kraamzorg hoogstamfruitbomen:** Kort na aanplant van hoogstamfruitbomen is het noodzakelijk om de bomen op specifieke wijze te snoeien, zodat deze vitaal oud kunnen worden.
- **Cursus maaibeheer/ beheer kruidrijk grasland(je):** Kruidrijk grasland is gemakkelijk te realiseren door beheeraanpassingen. Tijdens deze cursus leren deelnemers hoe men kan maaien om kruiden groeikans te bieden. Daarbij wordt ook de methode sinusmaaien uitgelegd en gedemonstreerd tijdens een praktijkdag.
- **Cursus poelenonderhoud:** Poelen en natuurvriendelijke oevers behoeven op termijn ook beheer. Door deze te onderhouden voorkomt een eigenaar dat poelen dichtslibben of vervenen, met als gevolg verzuring of verrijking van water.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 16 informatieavonden met 480 deelnemers
- 12 dagdelen inhoudelijke cursus met 240 deelnemers
- 240 inwoners van gemeente Buren met kennis om landschapselementen vitaal te houden

Registratie en monitoring

Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.) wordt geregistreerd.

Fasering

2026-2028 Weving en communicatie en organisatie inspiratiebijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

5. Biodiversiteitimpuls dorp en rand

Het versterken van biodiversiteit binnen dorpskernen en aan dorpsranden vormt een geleidelijke overgang van de kern naar het buiten liggende landschap. Tegelijk worden natuurlijke leefgebieden gecreëerd en ecologische verbindingen bevordert. Door bewoners te betrekken ontstaat er ook bewustzijn en betrokkenheid.

Afstemming betrokken partijen en werving

Betrokken partijen, zoals dorpsraden en enthousiaste vrijwilligersgroepen, worden voortijdig geïnformeerd over de start van het project. Deze betrokkenen helpen mee in de actieve werving van deelnemers en zoeken naar geschikte locaties voor dorpsrandenversterking. Het project wordt ook aangekondigd middels een persbericht in lokale media. Ook wordt een webpagina ingericht met informatie over het project en de informatieavond.

Informatieavond

Het project start met een informatieavond, georganiseerd door de gemeente en een deskundige organisatie. Twee groepen deelnemers kunnen zich aanmelden op de informatieavond; dorpskernbewoners met tuin en dorpsrandbewoners met groter erf. In de presentaties wordt aandacht besteed aan biodiversiteit in dorpsstuinen, klimaatadaptatie, beplanting en landschap.

Deelnemers dorpskernen

Na de informatieavond krijgen 150 inwoners binnen de bebouwde kom de mogelijkheid om inheemse beplanting en nestkasten af te nemen, afgestemd op de streefdoelsoorten (vogels, vleermuizen, insecten, enz.) in het gebied. Een deskundige organisatie maakt een voorselectie van streekeigen bomen of heesters waaruit deelnemers kunnen kiezen.

Deelnemers dorpsranden

Voor de overgangsgebieden gaan wij opzoek naar diverse locaties aan de randen van de dorpen. Dit kunnen terreinen zijn in eigendom van particulieren, agrariërs, maatschappelijke organisaties of gemeente Buren. Voor 5 van deze terreinen kunnen beplantingsplannen worden opgesteld en is het mogelijk om delen in te zaaien en/of te voorzien van nest- en verblijfkasten. De realisatie voert de grondeigenaar uit.

Uitdelen beplanting en nestkasten

De bestellingen van alle deelnemers van de beplanting, nestkasten en overige materialen leidt in het najaar tot een totale bestellijst. Op een uitdeel dag wordt dit uitgedeeld, aangeplant en geplaatst.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met 120 deelnemers
- 600 deelnemers uit dorpskernen
- 20 erven/openbare terreinen aan dorpsraden voorzien van adviezen met landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met 620 deelnemers
- 10.000 stuks plantgoed aangeplant
- 5 stuks poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd
- 600 stuks individuele bomen of struiken aangeplant in dorpskernen
- 600 stuks nestkasten opgehangen in dorpskernen

Registratie en monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.).

- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond.
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per deelnemer vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025: Afstemming betrokken partijen, werving en informatie avond

2026: locaties bepalen en realisatie

2027-2028: Indien mogelijk uitbreiden naar meer locaties

2028: Afronding en evaluatie

6. Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek

Een onderzoek naar ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen is benodigd om inzichtelijk te krijgen wat momenteel de ecologische waarden van de bermen in Buren is en om vast te stellen welke beheer strategieën het beste aansluiten bij de situatie.

Doelstelling

Het onderzoek heeft als doel om te bepalen:

- Welke bermen binnen de gemeente Buren op dit moment ecologisch waardevol zijn;
- Hoe externe factoren, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering en eerdere beheermaatregelen, de vegetatiesamenstelling en soortenrijkdom hebben beïnvloed;
- Welke nieuwe inzichten en technieken de afgelopen tien jaar zijn ontwikkeld voor ecologisch bermbeheer;
- Welke beheerstrategieën en -technieken het meest effectief en haalbaar zijn voor de gemeente Buren.

Uitvoering

Er zal met behulp van het voorgaande rapport uit 2015 een onderzoeksvraag worden uitgezet door de gemeente Buren. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een organisatie met een uitgebreide achtergrond in water- en ruimtelijke kwaliteitsbeheer. Hierdoor wordt het onderzoek op een onafhankelijke, professionele en kwalitatieve wijze uitgevoerd, wat zorgt voor toepasbare resultaten voor ecologisch bermbeheer in de gemeente Buren.

Resultaat en implementatie

De uitkomsten van het onderzoek zullen de basis vormen voor concrete maatregelen die passen bij de huidige ecologische omstandigheden. De resultaten worden meegenomen in de uitvoering van biodiversiteitsplan.

Fasering

2025: start onderzoek naar effectiviteit ecologisch bermbeheer.

2026: Resultaten verwerken naar beheerstrategie.

2027: Afronding en evaluatie

7. Ecologisch berm- en slootkanten beheer

Meer ecologische beheer van berm en slootkanten zorgt voor een gevarieerde vegetatiestructuur die voedsel, schuilplaatsen en broedgelegenheid biedt aan verschillende soorten. Om dit te realiseren is het van belang dat het maaisel afgevoerd wordt zodat er geen verruiging van de vegetatie plaatsvindt.

Uitvoering bermbeheer

In elke berm kan ecologische bermbeheer worden toegepast. Alleen vragen sommige locaties meer inspanning. Bermen met optimale kansen voor ecologisch beheer hebben de volgende kenmerken:

- Een bodem die zich leent voor kruidenrijke vegetatie;
- Een passende bermbreedte bij het gekozen beheertype;
- Een locatie waar hoge begroeiing geen belemmering vormt voor het gebruik als uitzichthoek, voor het zicht op bewegwijzering en ander verkeersmeubilair;
- Een locatie waar het ecologisch beheer niet direct overlast veroorzaakt voor het aangrenzend (agrarisch) landgebruik;
- Een locatie met zo min mogelijk invloed vanuit de omgeving, (zo min mogelijk inspoeling van meststoffen en afstromend vervuild water en strooizout van de weg enz.);
- Tijd voor de natuur om zich te ontwikkelen;
- Een berm is vanuit ecologisch oogpunt succesvol wanneer de berm voldoet aan de vier V's:
 - 1) Voedsel halen; divers bodemleven, nectar, stuifmeel, insecten, zaden, kleine zoogdieren.
 - 2) Veilig kunnen verblijven, rusten en overwinteren; aanwezigheid van hoog, laag, jonge en oude vegetatie.
 - 3) Voortplanten op natuurlijke wijze: afwisseling van beschutting hoog en laag, open grasmatten en zanderige plekken.
 - 4) Verplaatsen tussen leefgebieden (veilige verbindingen): 'beschutte' route met op loop/vliegafstand eet/rustmogelijkheden (stapstenen).

Locatie

Hoe geschikter de berm, hoe meer kans op verhoging van de biodiversiteit, dus daar worden de eerste stappen gemaakt. Wat bermen meer of minder geschikt maakt hangt van diverse factoren af, zoals; functies van de berm, de ligging, breedte, toegankelijkheid en aansluiting op andere bermen. Ook is het belangrijk om te bepalen wat de andere functies van de berm zijn.

Type maai-beheer bermen

Er wordt gekozen voor maai-zuig beheer. Maai-zuig beheer houdt in dat er in één werkgang wordt gemaaid en direct wordt afgevoerd. Doordat maaisel direct wordt afgevoerd bij het maai-zuig beheer, zorgt dit voor een verschralling. Verschralling zorgt ervoor dat er steeds minder voedingsstoffen in de grond aanwezig zijn. Dit biedt een verbetering in de groeiomstandigheden voor planten die groeien bij een meer voegingsarme bodem. Hierdoor leidt verschralling tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten. Maai-zuig beheer heeft als voordeel dat het arbeidsextensief is t.o.v. andere beheermethodes en de maai-arm van de machine eenvoudig rondom obstakels als borden en bomen kan maaien. Dat maakt de kostprijs van de maaiwerkzaamheden relatief laag, terwijl er wel een grote ecologische winst wordt behaald.

Nadelen zijn dat er door het wegzuigen minder verspreiding van het zaad van planten plaatsvindt en er mogelijk insecten en grond worden opgezogen.

De maaiperiode bermen

Het rivierengebied heeft te maken met een voedselrijke grond, waardoor er een maal per jaar gemaaid en afgevoerd moet worden om de grond minder geschikt te maken voor gras, zodat er meer kans ontstaat voor het ontwikkelen van een gevarieerde vegetatiestructuur. Deze maaironde is in september. In mei vindt nog een maaironde plaats waarbij de 1ste meterstrook en uitzichthoeken worden gemaaid.

Uitvoering slootkantenbeheer

Ook slootkanten kunnen meer ecologisch worden beheerd. Door het regelmatig afvoeren van het maaisel ontstaat verschralling van de vegetatie in de bermen. Dit draagt bij aan een soortenrijke vegetatie, wat gunstig is voor biodiversiteit en ecologische waarde. Het neerleggen van slootmaaisel en slootvuil in de berm is onwenselijk, omdat deze materialen rijk zijn aan voedingsstoffen en daarmee leiden tot verrijking van de bodem. Om ecologisch beheer effectief te laten zijn, moeten het

maaibeheer van de bermen en het slootkantenbeheer op elkaar worden afgestemd. Verschraling van de berm kan alleen plaatsvinden als het slootmaaisel en slootvuil wordt afgevoerd en niet in de berm achterblijft.

Locatie

Het is van belang dat het slootkantenbeheer op dezelfde locaties wordt uitgevoerd als waar ecologisch bermbeheer wordt toegepast. Dit zorgt voor een samenhangend beheer en voorkomt ongewenste verrijking van ecologisch beheerde bermen.

Type beheer slootkanten

- Slootvuil en -maaisel wordt afgevoerd en niet in de berm achtergelaten, om verrijking van de bodem te voorkomen.
- Het slootvuil en -maaisel wordt tijdelijk neergelegd om kleine waterdieren de kans te geven terug te keren naar de sloot, voordat het wordt afgevoerd.

De afvoerperiode slootkanten

Het afvoeren van het slootvuil en –maaisel wordt afgestemd op de periode waarin het slootonderhoud wordt uitgevoerd. Het slootvuil en –maaisel kan tijdelijk neergelegd worden (1 à 2 dagen) zodat waterdieren die mee zijn genomen de kans krijgen om weer terug te keren naar de sloot voordat het wordt afgevoerd. Het vuil kan het beste binnen een week afgevoerd worden.

Impact berm- en slootkantenbeheer

Door minder frequent maaien en afvoer van maaisel en slootvuil ontstaat een grotere variatie in plantensoorten, wat leidt tot een rijkere biodiversiteit, maar deze ontwikkeling van de natuur kost enkele jaren. Ecologisch bermbeheer bevordert de groei van inheemse plantensoorten en de aanwezigheid van de 4 V's: voedsel, verblijfplaats, voortplanting en verplaatsing. Na de invoeringsfase kunnen in de loop van de jaren, als de kruiden goed aangeslagen zijn de grassen beter kunnen onderdrukken. Dit leidt tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten, wat ten goede komt aan de biodiversiteit ook zal dit een positieve invloed hebben op de kosten van het beheer. In het uitvoeringsprogramma is het ecologisch berm- en slootkantenbeheer niet voor 100% opgenomen. Dit is een financiële afweging geweest in combinatie met de haalbaarheid in de beleidsperiode. Tijdens de looptijd van het uitvoeringsplan kunnen een deel van de bermen en slootkanten omgevormd worden naar ecologischer beheer. Wanneer het uitvoeringsplan ten einde komt kan het ecologisch beheer opgenomen als standaard beheer en is het advies om dit voor alle bermen in de gemeente toe te passen.

Registratie en monitoring berm- en slootkantenbeheer

De volgende gegevens worden geregistreerd:

- De beginsituatie wordt vastgelegd in een gis-bestand.
- De locatie van de gebieden ecologisch berm- en slootkantenbeheer wordt toegepast
- Het type beheer en welke werkwijzen is gehanteerd.
- De tijdstippen en de frequentie van het maaibeheer.
- In samenwerking met vrijwilligers(organisaties) kan er monitoring plaatsvinden bij een aantal geselecteerde locaties. Monitoring van de locaties kan plaatsvinden aan de hand van de tabel die onderstaand is weergegeven, afkomstig uit [Leidraad ecologisch bermbeheer](#) Bermcategorie D draagt het mist bij aan de biodiversiteit en bermtype A het meest. Door bij te houden welke categorie de bermen zijn aan de start en de ontwikkeling de bermen doormaken door de jaren heen, kan er gemonitord worden. Iedere categorie wordt gekenmerkt door typerende begroeiing, waarbij wordt uitgegaan van inheemse soorten.

Categorie	Omschrijving berm	Typerend Berm	Typerend Oever
Categorie D	Verruigde berm of gebied met weinig variatie of kleur. Plaatselijk onder Struikgewas en bomen. Opgeschoten loten van boomsoorten. Vegetatiehoogte 75 – 200 cm.	Gewone bereklauw, Braam, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Speenkruid, Kleefkruid, Veenwortel en Ridderzuring	Riet, Rietgras, Liesgras, Brede lisdodde, Grote egelskop, Perzikkruid, Groot hoeblad en opslag van els en wilg
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoeblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoeblad
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoeblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoeblad
Categorie B	Redelijk bloemrijk. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm	Duizendblad, Hondsdraf, Fluitenkruid, Ronde ooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Raapzaad, Rode klaver, Smeerwortel, Witte dovenetel, Smalle weegbree, Gewone hoornbloem, Paardenbloem, Madelief, Glanshaver, Voederwikke, Kraailook, Veldzuring, Kropaar en Grote vossensstaart	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Wolfspoot, Moerasandoorn, Kattenstaart, tandzaden, Watermunt, Gele lis en Kruijpende boterbloem
Categorie A	Kleurrijk en gevarieerd, inheemse kruiden en natuurgassen. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm.	Knoopkruid, Dagkoekoeksbloem, Gele morgenster, Gewone rolklaver, Muskuskaasjeskruid, Margriet, Slangenkruid, Rode klaver, Biggenkruid, Herfstleuwentand, Kraailook, Pastinaak, Scherpe boterbloem, Kleine ratelaar, Cichorei, Vogelwikke, Smalle weegbree, Wilde Peen, Glad walstro, Knoopkruid, Gewoon struisgras, Veldbeemdgras, Glanshaver, Kropaar, Roodzwenkgras, Groot streepzaad, Barbarakruid,	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Scherpe boterbloem, Moerasrolklaver, Moerasvergeet-mij-nietje, Echte koekoeksbloem, Dotterbloem, Oeverzegge, Wilde Bertram, Gele lis, Grote kattenstaart, Kale jonker, Moerasspirea, Pinksterbloem, Kruijpende boterbloem, Rietorchis, Moerasandoorn, Melkeppe, Watermunt en zeggensorten

Fasering

2025 -2026: Locatiebepaling

2025 -2028: Start uitvoering en opschaling naar beoogde oppervlakte

2028: Evaluatie en verankering als standaardbeheer.

8. Groene parkeerplaatsen en bushaltes

In het parkeerbeleid 2024-2032 van de gemeente Buren is opgenomen dat na zes parkeervakken, een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening moet worden aangelegd. In het parkeerbeleid is ook vastgelegd dat parkeerplaatsen worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Advisering over de inrichting hiervan is onderdeel van het biodiversiteitsplan.

Locatiebepaling

Bij nieuwe te realiseren parkeerplaatsen en bushaltes dient rekening te worden gehouden met uitgangspunten, zoals weergegeven in de advisering.

Advisering

Groene parkeervakken:

Na iedere zes parkeervakken dient een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening aangelegd te worden. Bij de inrichting van de groene parkeervakken dient er rekening te worden gehouden met;

- Houd rekening met verkeersveiligheid en zichtlijnen.
- Gebruik maken van uitsluitend inheemse, droogtebestendige en ecologisch waardevolle soorten.
- Minimaal één inheemse boom per groenvak, tenzij dit niet mogelijk is vanwege verkeersveiligheid.
- Realiseren van een 3-laag systeem met een combinatie van struiken, kruiden en bomen.
- Houd voldoende ruimte tussen planten voor natuurlijke groei

Open verharding:

Parkeerplaatsen moeten worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Open verharding verwijst naar het gebruik van materialen en constructiemethoden die waterdoorlatend zijn, zoals grasbetontegels. Bij de toepassing van open verharding dient er rekening te worden gehouden met;

- De open verharding dient minimaal 30% open ruimte te bevatten;
- Gebruik een waterdoorlatende fundering, geschikt zijn voor personenauto's;
- Toepassing van (mengsel) inheemse, droogtebestendige grassoorten.

Bushaltes:

Nieuwe of vernieuwde bushaltes voorzien van een groen dak, wat bijdraagt aan waterberging, hittestressreductie en biodiversiteit.

Realisatie

De realisatie van de maatregelen wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer conform de gestelde maatregelen en technische specificaties.

Registratie

De volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Locaties en aantallen groenvakken op de parkeerplaatsen
- Locaties een aantal parkeerplaatsen met open verharding.
- Locaties een aantal met groene daken.

Fasering

2025-2028: Advisering

3. Particulier beheer

De biodiversiteit in de gemeente Buren te bevorderen door samenwerking met particulieren. Dit wordt bereikt door particulieren de mogelijkheid te bieden om groenstroken, boomspiegels en andere openbare ruimtes te adopteren en te beheren, waardoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid wordt gecreëerd voor het behoud van de natuurlijke omgeving. Door advies te geven over biodivers beheer hiervan wordt de biodiversiteit versterkt.

Advies

De gemeente biedt waar nodig advies aan particulieren over het beheer van de groenstroken en boomspiegels. Door het organiseren van informatiebijeenkomsten over biodiversiteit en beheer.

Realisatie en onderhoud

De realisatie en onderhoud van het particulier beheer ligt bij de particulieren zelf. Er zijn een aantal voorwaarde opgesteld vanuit de gemeente die kaders bieden.

Monitoring en Evaluatie

Door middel van een jaarlijkse monitoring/ evaluatie momenten wordt de voortgang en impact van de particuliere beheerders te volgen en waar nodig aanpassingen door te voeren.

Fasering

2025-2028: Advisering

4. Uitvoeringsscenario Zilver

Scenario Zilver:	Totale kosten
Aanleg groene oase	€10.000,- (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond	€80.000,- (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op particuliere grond	€120.000,- (2025-2028)
Bevordering biodiversiteit bij inwoners	€60.000,- (2025-2028)
Biodiversiteitsimpuls Dorp en Rand	€100.000,- (2025-2028)
Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek	€6.000,- (2025-2028)
Ecologisch berm- en slootkanten beheer 50%	€500.000,- (2025-2028)
Hooiland- en sinusbeheer 25%	€75.000,- (2025-2028)
Natuur-inclusieve landbouw	€20.000,- (2025-2028)
Vlinderroute	€20.000,- (2025-2028)
De totale kosten 2026-2028 uitvoeringsscenario Zilver	€991.000,- Periode 2025-2028
De totale kosten per jaar uitvoeringsscenario Zilver	€247.750,- Jaarlijks
Totale jaarlijks meerkosten naast reeds beschikbare budget.	€189.500,- meerkosten

Uitvoeringsmaatregelen scenario Zilver

1. Aanleg groene oase

Het creëren van groene oases aan de rand van dorpen is belangrijk voor de biodiversiteit omdat het de ecologische verbindingen versterkt tussen het dorp en het omliggende buitengebied. Deze oases verbeteren de groenblauwe dooradering, bevorderen de verplaatsing van soorten en dragen bij aan het landschap. Door bewoners te betrekken bij de aanleg en het beheer, ontstaat een ontmoetingsplek en meer draagvlak en bewustwording rond biodiversiteit

Locatiebepaling

Er wordt gekeken waar mogelijkheden liggen voor het creëren van een groene oase op een stuk grond van de gemeente. Deze locaties moeten passen binnen de visie van de gemeente voor groenblauwe dooradering. Dit bij voorkeur aan de rand van een dorp, zodat de bewoners zelf zorg kunnen dragen voor de aanleg en het onderhoud. Voorbeelden van mogelijke locaties: overhoeken aan de randen van dorpen of een deel van een landgoed. Maar het is ook mogelijk te starten op een locatie waar nog weinig is gerealiseerd.

Richtlijn locatie en omvang groene oase:

- Rand van dorp of stad, goed bereikbaar
- 0,5 ha groot waarop groene oase gerealiseerd kan worden
- Aanplant inheemse bomen en struiken met lange bloeihoogte

Advies en Inrichting

Een adviseur stelt, in overleg met de gemeente en de vrijwilligers, een plan op voor de inrichting van de groene oase. Bij het opstellen van het plan houdt de adviseur ook rekening met een lange periode van voedselaanbod (een lange bloeihoog) en natuurlijke nestgelegenheid voor o.a. wilde bijen waar mogelijk. Het plan bevat eveneens richtlijnen ten aanzien van het toekomstige ecologische beheer. De adviseur, zorgt voor een advies over de inrichting van de groene oase en het aanleveren van plantgoed voor de groene elementen. Er wordt gebruikt gemaakt van streekeigen, inheemse beplanting.

Realisatie en onderhoud

De aanplant en het onderhoud wordt verzorgd door de gemeente en vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden geworven uit de bestaande groene vrijwilligerswerkgroepen in gemeente Buren.

Opening

Na de inrichting en aanplant wordt er een geschikt moment gekozen om de groene oase feestelijk te openen, waarbij uiteraard de gemeente wordt uitgenodigd en de (lokale) media wordt ingeschakeld.

Registratie en monitoring

Het aantal betrokken vrijwilligers wordt geregistreerd en de landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per oase vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Locatiebepaling, planvorming en betrekken bewoners en vrijwilligers

2026: Start aanleg groene oases

2027: Indien mogelijk uitbreiding

2028: Afronding en evaluatie

2. Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond

De aanleg van landschapselementen op gemeentelijke grond ondersteund de biodiversiteit, door de toevoeging van blauwe- en groene elementen zorgt voor ondersteuning van de ecologische verbindingzones in het gebied wat belangrijk is voor de biodiversiteit. Deze landschapselementen bevorderen niet alleen de biodiversiteit maar verbeteren ook het landschap en de belevingswaarde.

Locatiebepaling

In overleg met een adviseur zoekt de gemeente geschikte locatie(s) gezocht waar landschappelijke elementen aangeplant of aangelegd kunnen worden. Er dienen geschikte locaties gezocht te worden die passen bij de visie van de groenblauwe dooradering om deze landschappelijk elementen aan te leggen.

Veldbezoek

Er wordt een veldbezoek gepland. Tijdens dit bezoek komt een adviseur ter plaatse om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor nieuwe streek-eigen landschapselementen. Hierbij wordt rekening gehouden met vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf. Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken werkt een adviseur landschapsplannen uit voor de betreffende locaties. Een adviseur maakt een inrichtingsplan met streekeigen landschapselementen en stelt een beplantingslijst op. Bij de plannen wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van beplanting met inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst. Ook is er de mogelijkheid om advies te krijgen over de aanleg van een poel of natuurvriendelijke oever.

Realisatie en onderhoud

Is overleg tussen adviseur en de gemeente wordt de beplanting uitgeleverd aan de gemeente. De gemeente zorgt zelf voor de aanplant of aanleg en het onderhoud

Registratie en monitoring

De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Selectie locaties, opstellen inrichtingsplannen en aanleg landschapselementen.

2027: Aanleg landschapselementen en opschaling naar extra locaties. (indien mogelijk budget.)

2028: Afronding en evaluatie

3. Aanleg landschapselementen op particuliere grond

Met deze maatregel wordt de groenblauwe dooradering (GBDA) van het landelijke gebied versterkt. Dit door landschapselementen terug te brengen in het landschap op particuliere gronden. Vitale landschapselementen dragen bij aan de biodiversiteit en een fraai landschap.

Werving en informatieavonden

De gemeente organiseert samen met een deskundige organisatie informatieavonden voor bewoners in het gebied. Tijdens deze avond:

- Wordt een presentatie gegeven over landschap, natuur en erfgoed gericht op de lokale situatie.
- Worden de randvoorwaarden en kansen van deelname aan het project geschetst.
- Wordt aandacht besteed aan mogelijkheden voor kleinere percelen.
- Bewoners met meer grond kunnen zich aanmelden voor advies van een adviseur en korting op inheemse planten en struiken. -> Richtlijn voor een perceel is 500m2 grond met veel nieuwe mogelijkheden voor landschapselementen.
- Op basis van de informatie van de avond, op onze website en de beplantingshandleiding, kan ieder nagaan welke elementen passend en gewenst zijn voor de eigen situatie.

*Deze avonden zijn bedoeld voor erven en percelen buiten de bebouwde kom (geen tuinen). Het project richt zich op plannen die bijdragen aan de groenblauwe dooradering en grote landschappelijke waarde hebben (richtlijn > 500 m2 nieuw grond).

Veldbezoeken

Voor deelnemers worden veldbezoeken georganiseerd. Tijdens deze bezoeken:

- Krijgen de deelnemers uitleg over de vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf.
- Wordt mondeling advies gegeven over inrichting en (ecologisch) beheer.
- Ontvangt de deelnemer brochures over aanleg en beheer van groene en blauwe
- Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en Landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken wordt per deelnemer een inrichtingsplan gemaakt

- Het inrichtingsplan gebruikt streekeigen landschapselementen.
- Er wordt beplantingslijst opgesteld en berekend wat de bijbehorende eigen bijdrage voor de deelnemer is.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt (wanneer leverbaar) van beplanting van inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst.
- Deelnemers hebben de mogelijkheid om advies te krijgen over een poel of natuurvriendelijke oever aan te leggen. -> De aanleg hiervan kan in samenwerking met het Waterschap en/of externe aannemers worden uitgevoerd.

Uitdeel dag en realisatie

Aan het begin van het plantseizoen halen de deelnemers hun beplanting op bij de uitdeeldag. Vrijwilligers helpen zo mogelijk mee om deze uitdeel dag mogelijk te maken. Deelnemers planten zelf de beplanting aan.

Beoogde Impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met ca. 120 deelnemers
- 80 deelnemers voor veldbezoeken, advies en landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met ca. 80 deelnemers
- Ca. 40.000 stuks bomen en plantgoed aangeplant
- Ca. 20 poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd

Registratie en Monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.)
- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) per deelnemer.

Fasering

2025 - 2026: Werving deelnemers, organiseren informatieavonden, opstellen landschapsplannen en aanleg van landschapselementen

2027 - 2028: Locaties uitbreiden, indien mogelijk.

2028: Evaluatie en vastlegging impact

4. Bevordering biodiversiteit bij inwoners

Steeds meer bewoners delen de zorg over de afname van biodiversiteit en willen daar graag zelf iets aan doen. Daarom kan gemeente Buren in samenwerking met het een deskundige organisatie informatie geven over het belang van biodiversiteit en handelingsperspectief bieden. Bewoners, grondeigenaren en vrijwilligers worden geënthousiasmeerd en geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met versterking biodiversiteit in hun eigen omgeving.

Werving en communicatie

Deelnemers van beplantingsprojecten uit voorgaande jaren worden uitgenodigd voor de cursus biodiversiteit versterken. Ook wordt een persbericht via lokale media verspreidt. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden om deel te nemen aan een van de activiteiten. Op een website van wordt hiervoor een projectpagina ingericht met informatie en een aanmeldformulier.

Inspiratieavond

Om inwoners op weg te helpen en te inspireren organiseren de gemeente Buren en een deskundige organisatie een informatieavond over biodiversiteit. Op deze avond wordt verteld wat aanwezigen zelf kunnen doen om de biodiversiteit in de omgeving te versterken. De avond bestaat uit:

- Een inhoudelijk verhaal over wilde bijen, vlinders en andere dieren uit het cultuurlandschap. Toelichting op welke manier landschapselementen en inheemse beplanting een bijdrage leveren aan de leefomgeving van deze dieren.
- Aanwezigen krijgen allerlei tips die zij kunnen toepassen in eigen tuin of op eigen erf.
- Uitwerkingen van concrete voorbeelden over hoe je je eigen omgeving optimaal kan inrichten om de biodiversiteit te versterken. -> Hierbij worden voorbeelden gegeven van een paar m2 tot een grotere tuin, toegespitst op de situatie in het rivierengebied.

Informatie wordt achteraf ook digitaal gedeeld met de deelnemers. Na afloop is de mogelijkheid om op te geven voor de cursus ecologisch beheer (toelichting hierop volgt)

Thema-avond

De thema-avond zal verdiepen zijn en ingaan op concrete manieren om de biodiversiteit te versterken. De precieze invulling is nader te bepalen, onderwerpen of vragen vanuit de eerste informatieavond kunnen bijvoorbeeld verder worden toelicht. En er is ruimte om een externe deskundige uit te nodigen.

Inspiratiewandeling biodiversiteit

Na de verdiepende sessie wordt een inspiratiewandeling georganiseerd waar deelnemers ideeën aangereikt krijgen om de biodiversiteit op eigen grond (tuin, erf, grotere percelen) te versterken. -> Het is gericht op inwoners van het buitengebied. De exacte inhoud hangt af van de locatie, maar onderwerpen die in ieder geval aan bod komen zijn het belang van voedsel- en nest- en schuilplekken voor allerlei diergroepen zoals amfibieën, reptielen, insecten en vogels. En de specifieke doelsoorten uit het rivierengebied.

Cursussen

Aan de deelnemers van projecten; aanleg landschapselementen op particulier grond én biodiversiteitimpuls dorp en rand, biedt een deskundige organisatie namens gemeente Buren ook verschillende cursussen aan. Alle cursussen bestaat uit drie onderdelen; een dagdeel (digitale) informatiebijeenkomst met presentatie en twee praktijkdagdelen op locatie. En cursisten ontvangen digitaal cursusmateriaal.

- **Cursus onderhoud landschapselementen:** Inwoners die beplanting of poelen hebben aangebracht op hun erf leren hoe ze deze diverse landschapselement moeten onderhouden. Zo zorgen we ervoor dat deze elementen op lange termijn vitaal blijven. Deze theoriecursus is gericht op zowel de groene- als blauwe elementen.
- **Cursus kraamzorg hoogstamfruitbomen:** Kort na aanplant van hoogstamfruitbomen is het noodzakelijk om de bomen op specifieke wijze te snoeien, zodat deze vitaal oud kunnen worden.
- **Cursus maaibeheer/ beheer kruidrijk grasland(je):** Kruidrijk grasland is gemakkelijk te realiseren door beheeraanpassingen. Tijdens deze cursus leren deelnemers hoe men kan maaien om kruiden groeikans te bieden. Daarbij wordt ook de methode sinusmaaien uitgelegd en gedemonstreerd tijdens een praktijkdag.
- **Cursus poelenonderhoud:** Poelen en natuurvriendelijke oevers behoeven op termijn ook beheer. Door deze te onderhouden voorkomt een eigenaar dat poelen dichtslibben of vervenen, met als gevolg verzuring of verrijking van water.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 16 informatieavonden met 480 deelnemers
- 12 dagdelen inhoudelijke cursus met 240 deelnemers
- 240 inwoners van gemeente Buren met kennis om landschapselementen vitaal te houden

Registratie en monitoring

Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.) wordt geregistreerd.

Fasering

2026-2028 Weving en communicatie en organisatie inspiratiebijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

5. Biodiversiteitimpuls dorp en rand

Het versterken van biodiversiteit binnen dorpskernen en aan dorpsranden vormt een geleidelijke overgang van de kern naar het buiten liggende landschap. Tegelijk worden natuurlijke leefgebieden gecreëerd en ecologische verbindingen bevordert. Door bewoners te betrekken ontstaat er ook bewustzijn en betrokkenheid.

Afstemming betrokken partijen en werving

Betrokken partijen, zoals dorpsraden en enthousiaste vrijwilligersgroepen, worden voortijdig geïnformeerd over de start van het project. Deze betrokkenen helpen mee in de actieve werving van deelnemers en zoeken naar geschikte locaties voor dorpsrandenversterking. Het project wordt ook aangekondigd middels een persbericht in lokale media. Ook wordt een webpagina ingericht met informatie over het project en de informatieavond.

Informatieavond

Het project start met een informatieavond, georganiseerd door de gemeente en een deskundige organisatie. Twee groepen deelnemers kunnen zich aanmelden op de informatieavond; dorpskernbewoners met tuin en dorpsrandbewoners met groter erf. In de presentaties wordt aandacht besteed aan biodiversiteit in dorpsstuinen, klimaatadaptatie, beplanting en landschap.

Deelnemers dorpskernen

Na de informatieavond krijgen 150 inwoners binnen de bebouwde kom de mogelijkheid om inheemse beplanting en nestkasten af te nemen, afgestemd op de streefdoelsoorten (vogels, vleermuizen, insecten, enz.) in het gebied. Een deskundige organisatie maakt een voorselectie van streekeigen bomen of heesters waaruit deelnemers kunnen kiezen.

Deelnemers dorpsranden

Voor de overgangsgebieden gaan wij opzoek naar diverse locaties aan de randen van de dorpen. Dit kunnen terreinen zijn in eigendom van particulieren, agrariërs, maatschappelijke organisaties of gemeente Buren. Voor 5 van deze terreinen kunnen beplantingsplannen worden opgesteld en is het mogelijk om delen in te zaaien en/of te voorzien van nest- en verblijfkasten. De realisatie voert de grondeigenaar uit.

Uitdelen beplanting en nestkasten

De bestellingen van alle deelnemers van de beplanting, nestkasten en overige materialen leidt in het najaar tot een totale bestellijst. Op een uitdeel dag wordt dit uitgedeeld, aangeplant en geplaatst.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met 120 deelnemers
- 600 deelnemers uit dorpskernen
- 20 erven/openbare terreinen aan dorpsraden voorzien van adviezen met landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met 620 deelnemers
- 10.000 stuks plantgoed aangeplant
- 5 stuks poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd
- 600 stuks individuele bomen of struiken aangeplant in dorpskernen
- 600 stuks nestkasten opgehangen in dorpskernen

Registratie en monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.).

- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond.
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per deelnemer vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025: Afstemming betrokken partijen, werving en informatie avond

2026: locaties bepalen en realisatie

2027 -2028: Indien mogelijk uitbreiden naar meer locaties

2028: Afronding en evaluatie

6. Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek

Een onderzoek naar ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen is benodigd om inzichtelijk te krijgen wat momenteel de ecologische waarden van de bermen in Buren is en om vast te stellen welke beheer strategieën het beste aansluiten bij de situatie.

Doelstelling

Het onderzoek heeft als doel om te bepalen:

- Welke bermen binnen de gemeente Buren op dit moment ecologisch waardevol zijn;
- Hoe externe factoren, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering en eerdere beheermaatregelen, de vegetatiesamenstelling en soortenrijkdom hebben beïnvloed;
- Welke nieuwe inzichten en technieken de afgelopen tien jaar zijn ontwikkeld voor ecologisch bermbeheer;
- Welke beheerstrategieën en -technieken het meest effectief en haalbaar zijn voor de gemeente Buren.

Uitvoering

Er zal met behulp van het voorgaande rapport uit 2015 een onderzoeksvraag worden uitgezet door de gemeente Buren. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een organisatie met een uitgebreide achtergrond in water- en ruimtelijke kwaliteitsbeheer. Hierdoor wordt het onderzoek op een onafhankelijke, professionele en kwalitatieve wijze uitgevoerd, wat zorgt voor toepasbare resultaten voor ecologisch bermbeheer in de gemeente Buren.

Resultaat en implementatie

De uitkomsten van het onderzoek zullen de basis vormen voor concrete maatregelen die passen bij de huidige ecologische omstandigheden. De resultaten worden meegenomen in de uitvoering van biodiversiteitsplan.

Fasering

2025: start onderzoek naar effectiviteit ecologisch bermbeheer.

2026: Resultaten verwerken naar beheerstrategie.

2027: Afronding en evaluatie

7. Ecologisch berm- en slootkanten beheer

Meer ecologische beheer van berm en slootkanten zorgt voor een gevarieerde vegetatiestructuur die voedsel, schuilplaatsen en broedgelegenheid biedt aan verschillende soorten. Om dit te realiseren is het van belang dat het maaisel afgevoerd wordt zodat er geen verruiging van de vegetatie plaatsvindt.

Uitvoering bermbeheer

In elke berm kan ecologische bermbeheer worden toegepast. Alleen vragen sommige locaties meer inspanning. Bermen met optimale kansen voor ecologisch beheer hebben de volgende kenmerken:

- Een bodem die zich leent voor kruidenrijke vegetatie;
- Een passende bermbreedte bij het gekozen beheertype;
- Een locatie waar hoge begroeiing geen belemmering vormt voor het gebruik als uitzichthoek, voor het zicht op bewegwijzering en ander verkeersmeubilair;
- Een locatie waar het ecologisch beheer niet direct overlast veroorzaakt voor het aangrenzend (agrarisch) landgebruik;
- Een locatie met zo min mogelijk invloed vanuit de omgeving, (zo min mogelijk inspoeling van meststoffen en afstromend vervuild water en strooizout van de weg enz.);
- Tijd voor de natuur om zich te ontwikkelen;
- Een berm is vanuit ecologisch oogpunt succesvol wanneer de berm voldoet aan de vier V's:
 - 1) Voedsel halen; divers bodemleven, nectar, stuifmeel, insecten, zaden, kleine zoogdieren.
 - 2) Veilig kunnen verblijven, rusten en overwinteren; aanwezigheid van hoog, laag, jonge en oude vegetatie.
 - 3) Voortplanten op natuurlijke wijze: afwisseling van beschutting hoog en laag, open grasmatten en zanderige plekken.
 - 4) Verplaatsen tussen leefgebieden (veilige verbindingen): 'beschutte' route met op loop/vliegafstand eet/rustmogelijkheden (stapstenen).

Locatie

Hoe geschikter de berm, hoe meer kans op verhoging van de biodiversiteit, dus daar worden de eerste stappen gemaakt. Wat bermen meer of minder geschikt maakt hangt van diverse factoren af, zoals; functies van de berm, de ligging, breedte, toegankelijkheid en aansluiting op andere bermen. Ook is het belangrijk om te bepalen wat de andere functies van de berm zijn.

Type maai-beheer bermen

Er wordt gekozen voor maai-zuig beheer. Maai-zuig beheer houdt in dat er in één werkgang wordt gemaaid en direct wordt afgevoerd. Doordat maaisel direct wordt afgevoerd bij het maai-zuig beheer, zorgt dit voor een verschraling. Verschraling zorgt ervoor dat er steeds minder voedingsstoffen in de grond aanwezig zijn. Dit biedt een verbetering in de groeiomstandigheden voor planten die groeien bij een meer voegingsarme bodem. Hierdoor leidt verschraling tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten. Maai-zuig beheer heeft als voordeel dat het arbeidsextensief is t.o.v. andere beheermethodes en de maai-arm van de machine eenvoudig rondom obstakels als borden en bomen kan maaien. Dat maakt de kostprijs van de maaiwerkzaamheden relatief laag, terwijl er wel een grote ecologische winst wordt behaald.

Nadelen zijn dat er door het wegzuigen minder verspreiding van het zaad van planten plaatsvindt en er mogelijk insecten en grond worden opgezogen.

De maaiperiode bermen

Het rivierengebied heeft te maken met een voedselrijke grond, waardoor er een maal per jaar gemaaid en afgevoerd moet worden om de grond minder geschikt te maken voor gras, zodat er meer kans ontstaat voor het ontwikkelen van een gevarieerde vegetatiestructuur. Deze maaironde is in september. In mei vindt nog een maaironde plaats waarbij de 1ste meterstrook en uitzichthoeken worden gemaaid.

Uitvoering slootkantenbeheer

Ook slootkanten kunnen meer ecologisch worden beheerd. Door het regelmatig afvoeren van het maaisel ontstaat verschraling van de vegetatie in de bermen. Dit draagt bij aan een soortenrijke vegetatie, wat gunstig is voor biodiversiteit en ecologische waarde. Het neerleggen van slootmaaisel en slootvuil in de berm is onwenselijk, omdat deze materialen rijk zijn aan voedingsstoffen en daarmee leiden tot verrijking van de bodem. Om ecologisch beheer effectief te laten zijn, moeten het

maaibeheer van de bermen en het slootkantenbeheer op elkaar worden afgestemd. Verschraling van de berm kan alleen plaatsvinden als het slootmaaisel en slootvuil wordt afgevoerd en niet in de berm achterblijft.

Locatie

Het is van belang dat het slootkantenbeheer op dezelfde locaties wordt uitgevoerd als waar ecologisch bermbeheer wordt toegepast. Dit zorgt voor een samenhangend beheer en voorkomt ongewenste verrijking van ecologisch beheerde bermen.

Type beheer slootkanten

- Slootvuil en -maaisel wordt afgevoerd en niet in de berm achtergelaten, om verrijking van de bodem te voorkomen.
- Het slootvuil en -maaisel wordt tijdelijk neergelegd om kleine waterdieren de kans te geven terug te keren naar de sloot, voordat het wordt afgevoerd.

De afvoerperiode slootkanten

Het afvoeren van het slootvuil en –maaisel wordt afgestemd op de periode waarin het slootonderhoud wordt uitgevoerd. Het slootvuil en –maaisel kan tijdelijk neergelegd worden (1 à 2 dagen) zodat waterdieren die mee zijn genomen de kans krijgen om weer terug te keren naar de sloot voordat het wordt afgevoerd. Het vuil kan het beste binnen een week afgevoerd worden.

Impact berm- en slootkantenbeheer

Door minder frequent maaien en afvoer van maaisel en slootvuil ontstaat een grotere variatie in plantensoorten, wat leidt tot een rijkere biodiversiteit, maar deze ontwikkeling van de natuur kost enkele jaren. Ecologisch bermbeheer bevordert de groei van inheemse plantensoorten en de aanwezigheid van de 4 V's: voedsel, verblijfplaats, voortplanting en verplaatsing. Na de invoeringsfase kunnen in de loop van de jaren, als de kruiden goed aangeslagen zijn de grassen beter kunnen onderdrukken. Dit leidt tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten, wat ten goede komt aan de biodiversiteit ook zal dit een positieve invloed hebben op de kosten van het beheer. In het uitvoeringsprogramma is het ecologisch berm- en slootkantenbeheer niet voor 100% opgenomen. Dit is een financiële afweging geweest in combinatie met de haalbaarheid in de beleidsperiode. Tijdens de looptijd van het uitvoeringsplan kunnen een deel van de bermen en slootkanten omgevormd worden naar ecologischer beheer. Wanneer het uitvoeringsplan ten einde komt kan het ecologisch beheer opgenomen als standaard beheer en is het advies om dit voor alle bermen in de gemeente toe te passen.

Registratie en monitoring berm- en slootkantenbeheer

De volgende gegevens worden geregistreerd:

- De beginsituatie wordt vastgelegd in een gis-bestand.
- De locatie van de gebieden ecologisch berm- en slootkantenbeheer wordt toegepast
- Het type beheer en welke werkwijzen is gehanteerd.
- De tijdstippen en de frequentie van het maaibeheer.
- In samenwerking met vrijwilligers(organisaties) kan er monitoring plaatsvinden bij een aantal geselecteerde locaties. Monitoring van de locaties kan plaatsvinden aan de hand van de tabel die onderstaand is weergegeven, afkomstig uit [Leidraad ecologisch bermbeheer](#) Bermcategorie D draagt het mist bij aan de biodiversiteit en bermtype A het meest. Door bij te houden welke categorie de bermen zijn aan de start en de ontwikkeling de bermen doormaken door de jaren heen, kan er gemonitord worden. Iedere categorie wordt gekenmerkt door typerende begroeiing, waarbij wordt uitgegaan van inheemse soorten.

Categorie	Omschrijving berm	Typerend Berm	Typerend Oever
Categorie D	Verruigde berm of gebied met weinig variatie of kleur. Plaatselijk onder Struikgewas en bomen. Opgeschoten loten van boomsoorten. Vegetatiehoogte 75 – 200 cm.	Gewone bereklauw, Braam, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Speenkruid, Kleefkruid, Veenwortel en Ridderzuring	Riet, Rietgras, Liesgras, Brede lisdodde, Grote egelskop, Perzikkruid, Groot hoeblad en opslag van els en wilg
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoeblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoeblad
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoeblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoeblad
Categorie B	Redelijk bloemrijk. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm	Duizendblad, Hondsdraf, Fluitenkruid, Ronde ooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Raapzaad, Rode klaver, Smeerwortel, Witte dovenetel, Smalle weegbree, Gewone hoornbloem, Paardenbloem, Madelief, Glanshaver, Voederwikke, Kraailook, Veldzuring, Kropaar en Grote vossensstaart	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Wolfspoot, Moerasandoorn, Kattenstaart, tandzaden, Watermunt, Gele lis en Kruijpende boterbloem
Categorie A	Kleurrijk en gevarieerd, inheemse kruiden en natuurgassen. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm.	Knoopkruid, Dagkoekoeksbloem, Gele morgenster, Gewone rolklaver, Muskuskaasjeskruid, Margriet, Slangenkruid, Rode klaver, Biggenkruid, Herfstleuwentand, Kraailook, Pastinaak, Scherpe boterbloem, Kleine ratelaar, Cichorei, Vogelwikke, Smalle weegbree, Wilde Peen, Glad walstro, Knoopkruid, Gewoon struisgras, Veldbeemdgras, Glanshaver, Kropaar, Roodzwenkgras, Groot streepzaad, Barbarakruid,	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Scherpe boterbloem, Moerasrolklaver, Moerasvergeet-mij-nietje, Echte koekoeksbloem, Dotterbloem, Oeverzegge, Wilde Bertram, Gele lis, Grote kattenstaart, Kale jonker, Moeraspirea, Pinksterbloem, Kruijpende boterbloem, Rietorchis, Moerasandoorn, Melkeppe, Watermunt en zeggensoorten

Fasering

2025 -2026: Locatiebepaling

2026 -2028: Start uitvoering en opschaling naar beoogde oppervlakte

2028: Evaluatie en verankering als standaardbeheer.

8. Gefaseerd- of sinusmaaien in de kernen

Om de biodiversiteit te ontwikkelen en ondersteunen kunnen de gazons in de kernen worden omgevormd. Gefaseerd- of sinusmaaien zal ertoe leiden dat de vegetatie de kans krijgt om te bloeien en zaad te zetten. Bij gefaseerd maaien wordt op verschillende tijdstippen gemaaid, zodat verschillende vegetatiefasen elkaar afwisselen. Sinusmaaien richt zich op de ruimtelijke uitvoering van het maaien in een golvend patroon. Hierbij worden maaipaden en -gebieden zodanig ingedeeld dat er variatie in de begroeiing ontstaat en schuilplaatsen voor fauna behouden blijven. Deze aanpak zorgt

ervoor dat een langere bloeiperiode mogelijk wordt en de bodem geleidelijk kan verschraken, wat het herstel en de versterking van soortenrijke vegetatie bevordert.

Locatiekeuze

De locaties voor het toepassen van gefaseerd- of sinusmaaieren worden geselecteerd op basis van:

- Gebieden waar de toepassing van gefaseerd- of sinusmaaieren makkelijk toepasbaar is en reeds aanwezige ecologisch waardevolle elementen versterkt kunnen worden.
- Gebieden waar de biodiversiteit een versterking kan gebruiken en herstel van inheemse flora en fauna mogelijk is.
- Nabijheid van bestaande habitats van bestuivers, zodat de negatieve effecten van maaibeheer op nuttige insecten minimaal zijn en de positieve effecten maximaal.

Type maaibeheer

Gefaseerd maaibeheer:

- Het totale maaigebied wordt opgedeeld in meerdere segmenten. Elk segment krijgt een eigen maaischema, zodat op elk moment een deel van de vegetatie in rust is en kan bloeien en zaaien.
- Het maaien wordt per segment uitgevoerd. Terwijl één segment wordt gemaaid, blijft het naastgelegen segment intact, zodat de natuurlijke groeicyclus kan doorgaan.

Sinus maaibeheer:

Maaien gebeurt in sinusvormige patronen. Dit houdt in dat er met wisselende maaipaden gewerkt wordt, wat zorgt voor een variatie in de begroeiing en het behoud van schuilmogelijkheden voor fauna.

Maaiperiode en frequentie

Gefaseerd maaibeheer:

- Afhankelijk van de groeisnelheid en bloeiperioden van de lokale vegetatie kan elk segment één tot twee keer per groeiseizoen worden gemaaid. Hierbij kan de volgorde van maaieren per segment worden afgewisseld om de ecologische continuïteit te waarborgen.
- De eerste maaionder begint in het voorjaar (april/mei) wanneer de vegetatie begint te groeien. Het vroege begin zorgt ervoor dat de eerste bloeifase niet wordt verstoord.
- In de herfst (september/oktober) wordt het laatste maaionder van het seizoen ingepland. Dit gebeurt bij voorkeur op een moment dat de meeste planten hun zaad hebben gevormd, zodat de natuurlijke regeneratie niet verstoord wordt.

Sinusbeheer:

- De uitvoering van het sinusbeheer start in april/mei. Het maaien vindt gedurende het groeiseizoen in kleine stappen plaats, doorlopende tot in september/oktober.
- De frequentie afhankelijk van groeisnelheid van de vegetatie. Er wordt gezorgd dat er voldoende tijd is voor de planten om te bloeien en zaden te vormen.

Beoogde impact

Door het toepassen van gefaseerd maaieren of sinusmaaieren wordt bijgedragen aan versterking van de biodiversiteit binnen de gemeente Buren. Het aangepaste maaibeheer stimuleert voor verschraking van de bodem om soortenrijke vegetatie en bevordert inheemse flora en fauna. Het zal ook een belangrijk onderdeel zijn van groene verbindingen die door het gebied lopen. In het uitvoeringsprogramma is het gefaseerd of sinusmaaieren maar voor een deel opgenomen. Dit is een financiële keuze geweest en de haalbaarheid in de beleidsperiode. Wanneer het uitvoeringsplan afloopt kan het gefaseerd of sinusmaaieren opgenomen worden als standaard beheer en is het advies om dit voor alle locaties in de gemeente op te nemen.

Registratie en monitoring

De volgende gegevens worden geregistreerd:

De locatie van de gebieden waar gefaseerd- of sinusmaaien wordt toegepast, worden vastgelegd in een gis-bestand

- Het type maaibeheer (gefaseerd of sinusbeheer) en welke werkwijzen is gehanteerd.
- De tijdstippen en de frequentie van het maaien.
- In samenwerking met vrijwilligers(organisaties) kan er monitoring plaatsvinden bij een aantal geselecteerde locaties.

Fasering

2025: Locatiebepaling

2026-2028: Start uitvoering en opschaling naar beoogde oppervlakte

2028: Evaluatie en verankering als standaardbeheer.

9. Groene parkeerplaatsen en bushaltes

In het parkeerbeleid 2024-2032 van de gemeente Buren is opgenomen dat na zes parkeervakken, een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening moet worden aangelegd. In het parkeerbeleid is ook vastgelegd dat parkeerplaatsen worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Advisering over de inrichting hiervan is onderdeel van het biodiversiteitsplan.

Locatiebepaling

Bij nieuwe te realiseren parkeerplaatsen en bushaltes dient rekening te worden gehouden met uitgangspunten, zoals weergegeven in de advisering.

Advisering

Groene parkeervakken:

Na iedere zes parkeervakken dient een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening aangelegd te worden. Bij de inrichting van de groene parkeervakken dient er rekening te worden gehouden met;

- Houd rekening met verkeersveiligheid en zichtlijnen.
- Gebruik maken van uitsluitend inheemse, droogtebestendige en ecologisch waardevolle soorten.
- Minimaal één inheemse boom per groenvak, tenzij dit niet mogelijk is vanwege verkeersveiligheid.
- Realiseren van een 3-laag systeem met een combinatie van struiken, kruiden en bomen.
- Houd voldoende ruimte tussen planten voor natuurlijke groei

Open verharding:

Parkeerplaatsen moeten worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Open verharding verwijst naar het gebruik van materialen en constructiemethoden die waterdoorlatend zijn, zoals grasbetontegels. Bij de toepassing van open verharding dient er rekening te worden gehouden met;

- De open verharding dient minimaal 30% open ruimte te bevatten;
- Gebruik een waterdoorlatende fundering, geschikt zijn voor personenauto's;
- Toepassing van (mengsel) inheemse, droogtebestendige grassoorten.

Bushaltes:

Het is wenselijk dat alle bushaltes in de gemeente Buren die (op)nieuw worden aangelegd, voorzien van een groen dak.

- Nieuwe of vernieuwde bushaltes voorzien van een groen dak, wat bijdraagt aan waterberging, hittestressreductie en biodiversiteit.

Realisatie

De realisatie van de maatregelen wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer conform de gestelde maatregelen en technische specificaties.

Registratie

De volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Locaties en aantallen groenvakken op de parkeerplaatsen
- Locaties een aantal parkeerplaatsen met open verharding.
- Locaties een aantal met groene daken.

Fasering

2025-2028: Advisering

10. Natuur-inclusieve landbouw

Het bevorderen van natuur-inclusieve landbouw is belangrijk voor de biodiversiteit omdat agrarische activiteiten goed gecombineerd kunnen worden met het behoud en herstel van de biodiversiteit. Kennisuitwisseling en afstemming met agrariërs is erg belangrijk om te zorgen voor draagvlak en biodivers beheer.

Kennisdeling en samenwerking

Faciliteer samenwerkingsverbanden tussen agrariërs, natuurorganisaties en de gemeente om kennis en ervaringen uit te wisselen. Er worden informatiebijeenkomsten, workshops of excursies georganiseerd om agrariërs te informeren over de mogelijkheden van natuur-inclusieve landbouw. Deel succesverhalen en goede initiatieven via gemeentelijke kanalen om bewustwording te vergroten. Er wordt een platform/site opgericht waar agrariërs vragen kunnen stellen en ideeën kunnen delen over natuur-inclusieve landbouw.

Ondersteuning en advisering

Bied advies op maat aan agrariërs over hoe ze natuur-inclusieve maatregelen kunnen integreren in hun bedrijfsvoering. Betrek experts/ organisaties met ervaring voor veldbezoeken en specifiek advies.

Beoogde impact

Meer kennisdeling en samenwerking tussen agrariërs, natuurorganisaties en de gemeente. En een platform/site waarop vragen en idee gedeeld kunnen worden om elkaar zo te inspireren. Enkele geïnteresseerde agrariërs ontvangen advies over het integreren van natuur-inclusieve landbouw.

Monitoring en evaluatie

Gebruik de resultaten van de bijeenkomsten, platformactiviteiten en adviesvragen om te evalueren en te monitoren

Fasering

2025: Opstellen planning en keuze acties

2026-2028: Organiseren van kennisdeling en netwerkbijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

11. Vlinderroute

De vlinderroute creëert noord-zuid verbindingen van leefgebieden. Door bewoners te betrekken via plantacties en het onderhouden van bloemrijke tuinen, wordt niet alleen de biodiversiteit ondersteund, maar ook het bewustzijn vergroot.

Locatiebepaling

Locaties die aansluiten op de noord-zuid verbindingen van de vlinderoute zijn geschikt.

Advies en richting

De gemeente Buren kan ondersteuning bieden voor de ontwikkeling van een vlinderoute. Door advies en het stimuleren van gezamenlijke plantacties, het inrichten van vlindervriendelijke tuinen en het inrichten van bloemrijke gebieden op strategische plekken langs de route.

Realisatie

- Organiseren van gezamenlijke plantacties en workshops over vlindervriendelijke tuinen.
- Betrekken van scholen en lokale organisaties voor educatieve activiteiten
- Advies voor onderhoud van de aangelegde bloemrijke gebieden.
- Doormiddel van particulier beheer beschikbaar stellen van gemeentelijke grond in de vorm van restgroen voor realisatie van stapstenen in de omgeving.
- Onderhoud van de gebieden ligt bij de particulieren

Beoogde impact

De vlinderoute creëert strategische noord-zuidverbindingen tussen bestaande en nieuwe leefgebieden. Door het aanleggen van bloemrijke tuinen en gebieden langs de route, ontstaat er een continu en divers aanbod van nectar- en stuifmeelbronnen. Dit ondersteunt niet alleen vlinders, maar ook andere inheemse insecten en fauna, wat bijdraagt aan een robuust ecosysteem. De vlinderoute versterkt de groene infrastructuur in de gemeente Buren. Strategisch geplaatste, bloemrijke gebieden en vlindervriendelijke tuinen fungeren als 'stapstenen' die de ecologische netwerkverbindingen verbeteren. De betrokkenheid van bewoners via gezamenlijke plantacties, workshops en educatieve activiteiten vergroot het bewustzijn over natuur en biodiversiteit.

Monitoring en evaluatie

- Het aantal plantacties en de locaties van de aanplant,
- Het aantal workshops en educatieve activiteiten.
- Monitoren hoe de particuliere beheerders de aangewezen gemeentelijke grond onderhouden, door evaluatiebijeenkomsten.

Fasering

2025- 2026: Locatiebepaling

2026- 2027: Eerste beplantingsacties.

2027 -2028: Opschalen en verbinden

2028: Afronding en evaluatie

12. Particulier beheer

De biodiversiteit in de gemeente Buren te bevorderen door samenwerking met particulieren. Dit wordt bereikt door particulieren de mogelijkheid te bieden om groenstroken, boomspiegels en andere openbare ruimtes te adopteren en te beheren, waardoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid wordt gecreëerd voor het behoud van de natuurlijke omgeving. Door advies te geven over biodiversiteit beheer hiervan wordt de biodiversiteit versterkt.

Advies

De gemeente biedt waar nodig advies aan particulieren over het beheer van de groenstroken en boomspiegels. Door het organiseren van informatiebijeenkomsten over biodiversiteit en beheer

Realisatie en onderhoud

De realisatie en onderhoud van het particulier beheer ligt bij de particulieren zelf. Er zijn een aantal voorwaarde opgesteld vanuit de gemeente die kaders bieden.

Monitoring en Evaluatie

Door middel van een jaarlijkse monitoring/ evaluatie momenten wordt de voortgang en impact van de particuliere beheerders te volgen en waar nodig aanpassingen door te voeren.

Fasering

2025-2028: Advisering

13. Particulieren initiatieven en (vrijwilligers)organisaties ondersteunen

De gemeente moedigt inwoners en (vrijwilligers)organisaties aan om zelf initiatieven te realiseren die bijdragen aan het behoud en de versterking van biodiversiteit.

Communicatie

Via gemeentelijke kanalen kunnen organisaties geïnformeerd worden over ontwikkelingen en kunnen succesvolle initiatieven en projecten worden gepromoot om bewustwording en participatie onder inwoners te vergroten.

Advisering en Begeleiding

De gemeente biedt advies en begeleiding aan initiatieven en organisaties over projectontwikkeling, subsidieaanvragen, en duurzame beheerpraktijken met betrekking tot biodiversiteit.

Monitoring en evaluatie

Voer periodieke evaluaties uit om de effectiviteit van de ondersteuning te beoordelen en verzamel feedback van initiatieven en organisaties om de ondersteuningsmaatregelen continu te verbeteren.

Fasering:

2025: Verkenning behoeften

2026: Organiseren netwerkbijeenkomsten en uitbreiding van vrijwilligersbetrokkenheid.

2027 -2028: Stimuleren en ondersteunen van nieuwe initiatieven.

2028: Afronding en evaluatie

5. Uitvoeringsscenario Goud

Scenario Goud:	Totale kosten
Aanleg groene oase	€10.000,00 (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond	€80.000,00 (2025-2028)
Aanleg landschapselementen op particulieren grond	€120.000,00 (2025-2028)
Bevordering biodiversiteit bij inwoners	€60.000,00 (2025-2028)
Biodiversiteitsimpuls Dorp en Rand	€100.000,00 (2025-2028)
Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek	€6.000,00 (2025-2028)
Ecologisch berm- en slootkanten beheer 75%	€750.000,00 (2025-2028)
Gefaseerd- of sinusmaaien in de kernen	€150.000,00 (2025-2028)
Groene parkeerplaatsen en bushaltes	€0,00 (2025-2028)
Groene scholen	€12.000,00 (2025-2028)
Inzaaien bloemmengsels	€10.000,00 (2025-2028)
Natuur-inclusieve landbouw	€20.000,00 (2025-2028)
Ondersteunen groene en duurzame projecten	€10.000,00 (2025-2028)
Vlinderroute	€20.000,00 (2025-2028)
Voedsellint	€20.000,00 (2025-2028)
Particulier beheer	€0,00 (2025-2028)
Particulieren initiatieven ondersteunen	€10.000,00 (2025-2028)
De totale kosten 2025-2028 uitvoeringsscenario Goud	€1.378.000,00 Periode 2025-2028
De totale kosten per jaar uitvoeringsscenario Goud	€344.500,00 Jaarlijks
Totale jaarlijks meerkosten naast reeds beschikbare budget.	€286.000,- meerkosten

Uitvoeringsmaatregelen scenario Goud

1. Aanleg groene oase

Het creëren van groene oases aan de rand van dorpen is belangrijk voor de biodiversiteit omdat het de ecologische verbindingen versterkt tussen het dorp en het omliggende buitengebied. Deze oases verbeteren de groenblauwe dooradering, bevorderen de verplaatsing van soorten en dragen bij aan

het landschap. Door bewoners te betrekken bij de aanleg en het beheer, ontstaat een ontmoetingsplek en meer draagvlak en bewustwording rond biodiversiteit

Locatiebepaling

Er wordt gekeken waar mogelijkheden liggen voor het creëren van een groene oase op een stuk grond van de gemeente. Deze locaties moeten passen binnen de visie van de gemeente voor groenblauwe dooradering. Dit bij voorkeur aan de rand van een dorp, zodat de bewoners zelf zorg kunnen dragen voor de aanleg en het onderhoud. Voorbeelden van mogelijke locaties: overhoeken aan de randen van dorpen of een deel van een landgoed. Maar het is ook mogelijk te starten op een locatie waar nog weinig is gerealiseerd.

Richtlijn locatie en omvang groene oase:

- Rand van dorp of stad, goed bereikbaar
- 0,5 ha groot waarop groene oase gerealiseerd kan worden
- Aanplant inheemse bomen en struiken met lange bloeihoogte

Advies en Inrichting

Een adviseur stelt, in overleg met de gemeente en de vrijwilligers, een plan op voor de inrichting van de groene oase. Bij het opstellen van het plan houdt de adviseur ook rekening met een lange periode van voedselaanbod (een lange bloeihoogte) en natuurlijke nestgelegenheid voor o.a. wilde bijen waar mogelijk. Het plan bevat eveneens richtlijnen ten aanzien van het toekomstige ecologische beheer. De adviseur zorgt voor een advies over de inrichting van de groene oase en het aanleveren van plantgoed voor de groene elementen. Er wordt gebruikt gemaakt van streekeigen, inheemse beplanting.

Realisatie en onderhoud

De aanplant en het onderhoud wordt verzorgd door de gemeente en vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden geworven uit de bestaande groene vrijwilligerswerkgroepen in gemeente Buren.

Opening

Na de inrichting en aanplant wordt er een geschikt moment gekozen om de groene oase feestelijk te openen, waarbij uiteraard de gemeente wordt uitgenodigd en de (lokale) media wordt ingeschakeld.

Registratie en monitoring

Het aantal betrokken vrijwilligers wordt geregistreerd en de landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per oase vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Locatiebepaling, planvorming en betrekken bewoners en vrijwilligers

2026: Start aanleg groene oases

2027: Indien mogelijk uitbreiding

2028: Afronding en evaluatie

2. Aanleg landschapselementen op gemeentelijke grond

De aanleg van landschapselementen op gemeentelijke grond ondersteunt de biodiversiteit, door de toevoeging van blauwe- en groene elementen zorgt voor ondersteuning van de ecologische verbindingzones in het gebied wat belangrijk is voor de biodiversiteit. Deze landschapselementen bevorderen niet alleen de biodiversiteit maar verbeteren ook het landschap en de belevingswaarde.

Locatiebepaling

In overleg met een adviseur zoekt de gemeente geschikte locatie(s) gezocht waar landschappelijke elementen aangeplant of aangelegd kunnen worden. Er dienen geschikte locaties gezocht te worden

die passen bij de visie van de groenblauwe dooradering om deze landschappelijk elementen aan te leggen.

Veldbezoek

Er wordt een veldbezoek gepland. Tijdens dit bezoek komt een adviseur ter plaatse om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor nieuwe streek-eigen landschapselementen. Hierbij wordt rekening gehouden met vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf. Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken werkt een adviseur landschapsplannen uit voor de betreffende locaties. Een adviseur maakt een inrichtingsplan met streek-eigen landschapselementen en stelt een beplantingslijst op. Bij de plannen wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van beplanting met inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst. Ook is er de mogelijkheid om advies te krijgen over de aanleg van een poel of natuurvriendelijke oever.

Realisatie en onderhoud

Is overleg tussen adviseur en de gemeente wordt de beplanting uitgeleverd aan de gemeente. De gemeente zorgt zelf voor de aanplant of aanleg en het onderhoud

Registratie en monitoring

De landschapselementen (aantal m², aantal stuks en soorten) worden vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025 - 2026: Selectie locaties, opstellen inrichtingsplannen en aanleg landschapselementen.

2027: Aanleg landschapselementen en opschaling naar extra locaties. (indien mogelijk budget.)

2028: Afronding en evaluatie

3. Aanleg landschapselementen op particulier grond

Met deze maatregel wordt de groenblauwe dooradering (GBDA) van het landelijke gebied versterkt. Dit door landschapselementen terug te brengen in het landschap op particuliere gronden. Vitale landschapselementen dragen bij aan de biodiversiteit en een fraai landschap.

Werving en informatieavonden

De gemeente organiseert samen met een deskundige organisatie informatieavonden voor bewoners in het gebied. Tijdens deze avond:

- Wordt een presentatie gegeven over landschap, natuur en erfgoed gericht op de lokale situatie.
- Worden de randvoorwaarden en kansen van deelname aan het project geschetst.
- Wordt aandacht besteed aan mogelijkheden voor kleinere percelen.
- Bewoners met meer grond kunnen zich aanmelden voor advies van een adviseur en korting op inheemse planten en struiken. -> Richtlijn voor een perceel is 500m² grond met veel nieuwe mogelijkheden voor landschapselementen.
- Op basis van de informatie van de avond, op onze website en de beplantingshandleiding, kan ieder nagaan welke elementen passend en gewenst zijn voor de eigen situatie.

*Deze avonden zijn bedoeld voor erven en percelen buiten de bebouwde kom (geen tuinen). Het project richt zich op plannen die bijdragen aan de groenblauwe dooradering en grote landschappelijke waarde hebben (richtlijn > 500 m² nieuw grond).

Veldbezoeken

Voor deelnemers worden veldbezoeken georganiseerd. Tijdens deze bezoeken:

- Krijgen de deelnemers uitleg over de vier ontwerpprincipes: landschap, cultuurhistorie, ecologie/ biodiversiteit en de gebruikswensen van de eigenaar zelf.
- Wordt mondeling advies gegeven over inrichting en (ecologisch) beheer.
- Ontvangt de deelnemer brochures over aanleg en beheer van groene en blauwe

- Voorafgaand en tijdens het veldbezoek verzamelt de adviseur informatie die nodig is om een landschapsplan op te kunnen stellen.

Advies en Landschapsplannen

Op basis van de veldbezoeken wordt per deelnemer een inrichtingsplan gemaakt

- Het inrichtingsplan gebruikt streekeigen landschapselementen.
- Er wordt beplantingslijst opgesteld en berekend wat de bijbehorende eigen bijdrage voor de deelnemer is.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt (wanneer leverbaar) van beplanting van inheemse en in sommige gevallen autochtone herkomst.
- Deelnemers hebben de mogelijkheid om advies te krijgen over een poel of natuurvriendelijke oever aan te leggen. -> De aanleg hiervan kan in samenwerking met het Waterschap en/of externe aannemers worden uitgevoerd.

Uitdeel dag en realisatie

Aan het begin van het plantseizoen halen de deelnemers hun beplanting op bij de uitdeeldag. Vrijwilligers helpen zo mogelijk mee om deze uitdeel dag mogelijk te maken. Deelnemers planten zelf de beplanting aan.

Beoogde Impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met ca. 120 deelnemers
- 80 deelnemers voor veldbezoeken, advies en landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met ca. 80 deelnemers
- Ca. 40.000 stuks bomen en plantgoed aangeplant
- Ca. 20 poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd

Registratie en Monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.)
- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) per deelnemer.

Fasering

2025 - 2026: Werving deelnemers, organiseren informatieavonden, opstellen landschapsplannen en aanleg van landschapselementen

2027 - 2028: Locaties uitbreiden, indien mogelijk.

2028: Evaluatie en vastlegging impact

4. Bevordering biodiversiteit bij inwoners

Steeds meer bewoners delen de zorg over de afname van biodiversiteit en willen daar graag zelf iets aan doen. Daarom kan gemeente Buren in samenwerking met het een deskundige organisatie informatie geven over het belang van biodiversiteit en handelingsperspectief bieden. Bewoners, grondeigenaren en vrijwilligers worden geënthousiasmeerd en geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met versterking biodiversiteit in hun eigen omgeving.

Werving en communicatie

Deelnemers van beplantingsprojecten uit voorgaande jaren worden uitgenodigd voor de cursus biodiversiteit versterken. Ook wordt een persbericht via lokale media verspreid. Geïnteresseerden

kunnen zich aanmelden om deel te nemen aan een van de activiteiten. Op een website van wordt hiervoor een projectpagina ingericht met informatie en een aanmeldformulier.

Inspiratieavond

Om inwoners op weg te helpen en te inspireren organiseren de gemeente Buren en een deskundige organisatie een informatieavond over biodiversiteit. Op deze avond wordt verteld wat aanwezigen zelf kunnen doen om de biodiversiteit in de omgeving te versterken. De avond bestaat uit:

- Een inhoudelijk verhaal over wilde bijen, vlinders en andere dieren uit het cultuurlandschap. Toelichting op welke manier landschapselementen en inheemse beplanting een bijdrage leveren aan de leefomgeving van deze dieren.
- Aanwezigen krijgen allerlei tips die zij kunnen toepassen in eigen tuin of op eigen erf.
- Uitwerkingen van concrete voorbeelden over hoe je je eigen omgeving optimaal kan inrichten om de biodiversiteit te verstrekken. -> Hierbij worden voorbeelden gegeven van een paar m2 tot een grotere tuin, toegespitst op de situatie in het rivierengebied.

Informatie wordt achteraf ook digitaal gedeeld met de deelnemers. Na afloop is de mogelijkheid om op te geven voor de cursus ecologisch beheer (toelichting hierop volgt)

Thema-avond

De thema-avond zal verdiepen zijn en ingaan op concrete manieren om de biodiversiteit te versterken. De precieze invulling is nader te bepalen, onderwerpen of vragen vanuit de eerste informatieavond kunnen bijvoorbeeld verder worden toelicht. En er is ruimte om een externe deskundige uit te nodigen.

Inspiratiewandeling biodiversiteit

Na de verdiepende sessie wordt een inspiratiewandeling georganiseerd waar deelnemers ideeën aangereikt krijgen om de biodiversiteit op eigen grond (tuin, erf, grotere percelen) te versterken. -> Het is gericht op inwoners van het buitengebied. De exacte inhoud hangt af van de locatie, maar onderwerpen die in ieder geval aan bod komen zijn het belang van voedsel- en nest- en schuilplekken voor allerlei diergroepen zoals amfibieën, reptielen, insecten en vogels. En de specifieke doelsoorten uit het rivierengebied.

Cursussen

Aan de deelnemers van projecten; aanleg landschapselementen op particulieren grond én biodiversiteitimpuls dorp en rand, biedt een deskundige organisatie namens gemeente Buren ook verschillende cursussen aan. Alle cursussen bestaat uit drie onderdelen; een dagdeel (digitale) informatiebijeenkomst met presentatie en twee praktijkdagdelen op locatie. En cursisten ontvangen digitaal cursusmateriaal.

- **Cursus onderhoud landschapselementen:** Inwoners die beplanting of poelen hebben aangebracht op hun erf leren hoe ze deze diverse landschapselement moeten onderhouden. Zo zorgen we ervoor dat deze elementen op lange termijn vitaal blijven. Deze theoriecursus is gericht op zowel de groene- als blauwe elementen.
- **Cursus kraamzorg hoogstamfruitbomen:** Kort na aanplant van hoogstamfruitbomen is het noodzakelijk om de bomen op specifieke wijze te snoeien, zodat deze vitaal oud kunnen worden.
- **Cursus maaibeheer/ beheer kruidrijk grasland(je):** Kruidrijk grasland is gemakkelijk te realiseren door beheeraanpassingen. Tijdens deze cursus leren deelnemers hoe men kan maaien om kruiden groeikans te bieden. Daarbij wordt ook de methode sinusmaaien uitgelegd en gedemonstreerd tijdens een praktijkdag.
- **Cursus poelenonderhoud:** Poelen en natuurvriendelijke oevers behoeven op termijn ook beheer. Door deze te onderhouden voorkomt een eigenaar dat poelen dichtslibben of vervenen, met als gevolg verzuring of verrijking van water.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 16 informatieavonden met 480 deelnemers

- 12 dagdelen inhoudelijke cursus met 240 deelnemers
- 240 inwoners van gemeente Buren met kennis om landschapselementen vitaal te houden

Registratie en monitoring

Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.) wordt geregistreerd.

Fasering

2026-2028 Weving en communicatie en organisatie inspiratiebijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

5. Biodiversiteitimpuls dorp en rand

Het versterken van biodiversiteit binnen dorpskernen en aan dorpsranden vormt een geleidelijke overgang van de kern naar het buiten liggende landschap. Tegelijk worden natuurlijke leefgebieden gecreëerd en ecologische verbindingen bevordert. Door bewoners te betrekken ontstaat er ook bewustzijn en betrokkenheid.

Afstemming betrokken partijen en werving

Betrokken partijen, zoals dorpsraden en enthousiaste vrijwilligersgroepen, worden voortijdig geïnformeerd over de start van het project. Deze betrokkenen helpen mee in de actieve werving van deelnemers en zoeken naar geschikte locaties voor dorpsrandenversterking. Het project wordt ook aangekondigd middels een persbericht in lokale media. Ook wordt een webpagina ingericht met informatie over het project en de informatieavond.

Informatieavond

Het project start met een informatieavond, georganiseerd door de gemeente en een deskundige organisatie. Twee groepen deelnemers kunnen zich aanmelden op de informatieavond; dorpskernbewoners met tuin en dorpsrandbewoners met groter erf. In de presentaties wordt aandacht besteed aan biodiversiteit in dorpstuinen, klimaatadaptatie, beplanting en landschap.

Deelnemers dorpskernen

Na de informatieavond krijgen 150 inwoners binnen de bebouwde kom de mogelijkheid om inheemse beplanting en nestkasten af te nemen, afgestemd op de streefdoelsoorten (vogels, vleermuizen, insecten, enz.) in het gebied. Een deskundige organisatie maakt een voorselectie van streekeigen bomen of heesters waaruit deelnemers kunnen kiezen.

Deelnemers dorpsranden

Voor de overgangsgebieden gaan wij opzoek naar diverse locaties aan de randen van de dorpen. Dit kunnen terreinen zijn in eigendom van particulieren, agrariërs, maatschappelijke organisaties of gemeente Buren. Voor 5 van deze terreinen kunnen beplantingsplannen worden opgesteld en is het mogelijk om delen in te zaaien en/of te voorzien van nest- en verblijfkasten. De realisatie voert de grondeigenaar uit.

Uitdelen beplanting en nestkasten

De bestellingen van alle deelnemers van de beplanting, nestkasten en overige materialen leidt in het najaar tot een totale bestellijst. Op een uitdeel dag wordt dit uitgedeeld, aangeplant en geplaatst.

Beoogde impact

Deze inschatting geeft een overzicht van de potentiële impact van dit project op de biodiversiteit en het landschap van Buren in de komende vier uitvoeringsjaren:

- 4 informatieavonden met 120 deelnemers
- 600 deelnemers uit dorpskernen
- 20 erven/openbare terreinen aan dorpsraden voorzien van adviezen met landschapsplannen
- 4 uitdeeldagen met 620 deelnemers
- 10.000 stuks plantgoed aangeplant
- 5 stuks poelen en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd
- 600 stuks individuele bomen of struiken aangeplant in dorpskernen
- 600 stuks nestkasten opgehangen in dorpskernen

Registratie en monitoring

Deze volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren

- Het aantal deelnemers aan georganiseerde activiteiten (cursussen/informatieavonden etc.).
- Het aantal inwoners dat acties heeft ondernomen door groen of water aan te leggen of om te vormen op grond van derden of in de publieke ruimte.
- Het aantal huishoudens dat groen heeft aangelegd of omgevormd op eigen grond.
- De landschapselementen (aantal m2, aantal stuks en soorten) worden per deelnemer vastgelegd in een shapefile.

Fasering

2025: Afstemming betrokken partijen, werving en informatie avond

2026: locaties bepalen en realisatie

2027 -2028: Indien mogelijk uitbreiden naar meer locaties

2028: Afronding en evaluatie

6. Ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen onderzoek

Een onderzoek naar ecologisch beheer bij-vriendelijke bermen is benodigd om inzichtelijk te krijgen wat momenteel de ecologische waarden van de bermen in Buren is en om vast te stellen welke beheer strategieën het beste aansluiten bij de situatie.

Doelstelling

Het onderzoek heeft als doel om te bepalen:

- Welke bermen binnen de gemeente Buren op dit moment ecologisch waardevol zijn;
- Hoe externe factoren, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering en eerdere beheermaatregelen, de vegetatiesamenstelling en soortenrijkdom hebben beïnvloed;
- Welke nieuwe inzichten en technieken de afgelopen tien jaar zijn ontwikkeld voor ecologisch bermbeheer;
- Welke beheerstrategieën en -technieken het meest effectief en haalbaar zijn voor de gemeente Buren.

Uitvoering

Er zal met behulp van het voorgaande rapport uit 2015 een onderzoeksvraag worden uitgezet door de gemeente Buren. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een organisatie met een uitgebreide achtergrond in water- en ruimtelijke kwaliteitsbeheer. Hierdoor wordt het onderzoek op een onafhankelijke, professionele en kwalitatieve wijze uitgevoerd, wat zorgt voor toepasbare resultaten voor ecologisch bermbeheer in de gemeente Buren.

Resultaat en implementatie

De uitkomsten van het onderzoek zullen de basis vormen voor concrete maatregelen die passen bij de huidige ecologische omstandigheden. De resultaten worden meegenomen in de uitvoering van biodiversiteitsplan.

Fasering

2025: start onderzoek naar effectiviteit ecologisch bermbeheer.

2026: Resultaten verwerken naar beheerstrategie.

2027: Afronding en evaluatie

7. Ecologisch berm- en slootkanten beheer

Meer ecologische beheer van berm en slootkanten zorgt voor een gevarieerde vegetatiestructuur die voedsel, schuilplaatsen en broedgelegenheid biedt aan verschillende soorten. Om dit te realiseren is het van belang dat het maaisel afgevoerd wordt zodat er geen verruiging van de vegetatie plaatsvindt.

Uitvoering bermbeheer

In elke berm kan ecologische bermbeheer worden toegepast. Alleen vragen sommige locaties meer inspanning. Bermen met optimale kansen voor ecologisch beheer hebben de volgende kenmerken:

- Een bodem die zich leent voor kruidenrijke vegetatie;
- Een passende bermbreedte bij het gekozen beheertype;
- Een locatie waar hoge begroeiing geen belemmering vormt voor het gebruik als uitzichthoek, voor het zicht op bewegwijzering en ander verkeersmeubilair;
- Een locatie waar het ecologisch beheer niet direct overlast veroorzaakt voor het aangrenzend (agrarisch) landgebruik;
- Een locatie met zo min mogelijk invloed vanuit de omgeving, (zo min mogelijk inspoeling van meststoffen en afstromend vervuild water en strooizout van de weg enz.);
- Tijd voor de natuur om zich te ontwikkelen;
- Een berm is vanuit ecologisch oogpunt succesvol wanneer de berm voldoet aan de vier V's:
 - 1) Voedsel halen; divers bodemleven, nectar, stuifmeel, insecten, zaden, kleine zoogdieren.
 - 2) Veilig kunnen verblijven, rusten en overwinteren; aanwezigheid van hoog, laag, jonge en oude vegetatie.
 - 3) Voortplanten op natuurlijke wijze: afwisseling van beschutting hoog en laag, open grasmatten en zanderige plekken.
 - 4) Verplaatsen tussen leefgebieden (veilige verbindingen): 'beschutte' route met op loop/vliegafstand eet/rustmogelijkheden (stapstenen).

Locatie

Hoe geschikter de berm, hoe meer kans op verhoging van de biodiversiteit, dus daar worden de eerste stappen gemaakt. Wat bermen meer of minder geschikt maakt hangt van diverse factoren af, zoals; functies van de berm, de ligging, breedte, toegankelijkheid en aansluiting op andere bermen. Ook is het belangrijk om te bepalen wat de andere functies van de berm zijn.

Type maai-beheer bermen

Er wordt gekozen voor maai-zuig beheer. Maai-zuig beheer houdt in dat er in één werkgang wordt gemaaid en direct wordt afgevoerd. Doordat maaisel direct wordt afgevoerd bij het maai-zuig beheer, zorgt dit voor een verschralling. Verschralling zorgt ervoor dat er steeds minder voedingsstoffen in de grond aanwezig zijn. Dit biedt een verbetering in de groeiomstandigheden voor planten die groeien bij een meer voegingsarme bodem. Hierdoor leidt verschralling tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten. Maai-zuig beheer heeft als voordeel dat het arbeidsextensief is t.o.v. andere beheermethodes en de maai-arm van de machine eenvoudig rondom obstakels als borden en bomen kan maaien. Dat maakt de kostprijs van de maaiwerkzaamheden relatief laag, terwijl er wel een grote ecologische winst wordt behaald.

Nadelen zijn dat er door het wegzuigen minder verspreiding van het zaad van planten plaatsvindt en er mogelijk insecten en grond worden opzogen.

De maaiperiode bermen

Het rivierengebied heeft te maken met een voedselrijke grond, waardoor er een maal per jaar gemaaid en afgevoerd moet worden om de grond minder geschikt te maken voor gras, zodat er meer kans ontstaat voor het ontwikkelen van een gevarieerde vegetatiestructuur. Deze maaironde is in september. In mei vindt nog een maaironde plaats waarbij de 1ste meterstrook en uitzichthoeken worden gemaaid.

Uitvoering slootkantenbeheer

Ook slootkanten kunnen meer ecologisch worden beheerd. Door het regelmatig afvoeren van het maaisel ontstaat verschraling van de vegetatie in de bermen. Dit draagt bij aan een soortenrijke vegetatie, wat gunstig is voor biodiversiteit en ecologische waarde. Het neerleggen van slootmaaisel en slootvuil in de berm is onwenselijk, omdat deze materialen rijk zijn aan voedingsstoffen en daarmee leiden tot verrijking van de bodem. Om ecologisch beheer effectief te laten zijn, moeten het maaibeheer van de bermen en het slootkantenbeheer op elkaar worden afgestemd. Verschraling van de berm kan alleen plaatsvinden als het slootmaaisel en slootvuil wordt afgevoerd en niet in de berm achterblijft.

Locatie

Het is van belang dat het slootkantenbeheer op dezelfde locaties wordt uitgevoerd als waar ecologisch bermbeheer wordt toegepast. Dit zorgt voor een samenhangend beheer en voorkomt ongewenste verrijking van ecologisch beheerde bermen.

Type beheer slootkanten

- Slootvuil en -maaisel wordt afgevoerd en niet in de berm achtergelaten, om verrijking van de bodem te voorkomen.
- Het slootvuil en -maaisel wordt tijdelijk neergelegd om kleine waterdieren de kans te geven terug te keren naar de sloot, voordat het wordt afgevoerd.

De afvoerperiode slootkanten

Het afvoeren van het slootvuil en -maaisel wordt afgestemd op de periode waarin het slootonderhoud wordt uitgevoerd. Het slootvuil en -maaisel kan tijdelijk neergelegd worden (1 à 2 dagen) zodat waterdieren die mee zijn genomen de kans krijgen om weer terug te keren naar de sloot voordat het wordt afgevoerd. Het vuil kan het beste binnen een week afgevoerd worden.

Impact berm- en slootkantenbeheer

Door minder frequent maaien en afvoer van maaisel en slootvuil ontstaat een grotere variatie in plantensoorten, wat leidt tot een rijkere biodiversiteit, maar deze ontwikkeling van de natuur kost enkele jaren. Ecologisch bermbeheer bevordert de groei van inheemse plantensoorten en de aanwezigheid van de 4 V's: voedsel, verblijfplaats, voortplanting en verplaatsing. Na de invoeringsfase kunnen in de loop van de jaren, als de kruiden goed aangeslagen zijn de grassen beter kunnen onderdrukken. Dit leidt tot de aanwezigheid van meer bloemrijke vegetatie en zeldzamere soorten, wat ten goede komt aan de biodiversiteit ook zal dit een positieve invloed hebben op de kosten van het beheer. In het uitvoeringsprogramma is het ecologisch berm- en slootkantenbeheer niet voor 100% opgenomen. Dit is een financiële afweging geweest in combinatie met de haalbaarheid in de beleidsperiode. Tijdens de looptijd van het uitvoeringsplan kunnen een deel van de bermen en slootkanten omgevormd worden naar ecologischer beheer. Wanneer het uitvoeringsplan ten einde komt kan het ecologisch beheer opgenomen als standaard beheer en is het advies om dit voor alle bermen in de gemeente toe te passen.

Registratie en monitoring berm- en slootkantenbeheer

De volgende gegevens worden geregistreerd:

- De beginsituatie wordt vastgelegd in een gis-bestand.
- De locatie van de gebieden ecologisch berm- en slootkantenbeheer wordt toegepast
- Het type beheer en welke werkwijzen is gehanteerd.
- De tijdstippen en de frequentie van het maaibeheer.
- In samenwerking met vrijwilligers(organisaties) kan er monitoring plaatsvinden bij een aantal geselecteerde locaties. Monitoring van de locaties kan plaatsvinden aan de hand van de tabel die onderstaand is weergegeven, afkomstig uit [Leidraad ecologisch bermbeheer](#) Bermcategorie D draagt het mist bij aan de biodiversiteit en bermtype A het meest. Door bij te houden welke categorie de bermen zijn aan de start en de ontwikkeling de bermen

doormaken door de jaren heen, kan er gemonitord worden. Iedere categorie wordt gekenmerkt door typerende begroeiing, waarbij wordt uitgegaan van inheemse soorten.

Categorie	Omschrijving berm	Typerend Berm	Typerend Oever
Categorie D	Verruigde berm of gebied met weinig variatie of kleur. Plaatselijk onder Struikgewas en bomen. Opgeschoten loten van boomsoorten. Vegetatiehoogte 75 – 200 cm.	Gewone bereklauw, Braam, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Speenkruid, Kleefkruid, Veenwortel en Ridderzuring	Riet, Rietgras, Liesgras, Brede lisdodde, Grote egelskop, Perzikkruid, Groot hoefblad en opslag van els en wilg
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoefblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoefblad
Categorie C	Aanvang verruiging. Weinig variatie of kleur. Stikstof minnende planten. Vegetatie hoogte 75 (voorjaar) – 150 cm (volle bloei)	Gewone bereklauw, Bijvoet, Brandnetel, Fluitenkruid, Akkerdistel, Hondsdraf, Grote vossenstaart, Kropaar, Raapzaad, Vogelmuur, Heermoes, Smeerwortel, Paarse dovenetel, Kweek en Witte dovenetel	Riet, Rietgras, Koninginnenkruid, Klein hoefblad, Veenwortel, Veldzuring, Valeriaan, Speenkruid en Groot hoefblad
Categorie B	Redelijk bloemrijk. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm	Duizendblad, Hondsdraf, Fluitenkruid, Ronde ooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Raapzaad, Rode klaver, Smeerwortel, Witte dovenetel, Smalle weegbree, Gewone hoornbloem, Paardenbloem, Madelief, Glanshaver, Voederwikke, Kraailook, Veldzuring, Kropaar en Grote vossensstaart	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Wolfspoot, Moerasandoorn, Kattenstaart, tandzaden, Watermunt, Gele lis en Kruipende boterbloem
Categorie A	Kleurrijk en gevarieerd, inheemse kruiden en natuurgrassen. Vegetatiehoogte 25 – 75 cm.	Knoopkruid, Dagkoekoeksbloem, Gele morgenster, Gewone rolklaver, Muskuskaasjeskruid, Margriet, Slangenkruid, Rode klaver, Biggenkruid, Herfstleeuwentand, Kraailook, Pastinaak, Scherpe boterbloem, Kleine ratelaar, Cichorei, Vogelwikke, Smalle weegbree, Wilde Peen, Glad walstro, Knoopkruid, Gewoon struisgras, Veldbeemdgras, Glanshaver, Kropaar, Roodzwenkgras, Groot streepzaad, Barbarakruid,	Veldzuring, Reukgras, Gewone hoornbloem, Scherpe boterbloem, Moerasrolklaver, Moerasvergeet-mij-nietje, Echte koekoeksbloem, Dotterbloem, Oeverzegge, Wilde Bertram, Gele lis, Grote kattenstaart, Kale jonker, Moeraspirea, Pinksterbloem, Kruipende boterbloem, Rietorchis, Moerasandoorn, Melkeppe, Watermunt en zeggensoorten

Fasering

2025 -2026: Locatiebepaling

2026 -2028: Start uitvoering en opschaling naar beoogde oppervlakte

2028: Evaluatie en verankering als standaardbeheer

8. Gefaseerd- of sinusmaaieren in de kernen

Om de biodiversiteit te ontwikkelen en ondersteunen kunnen de gazons in de kernen worden omgevormd. Gefaseerd- of sinusmaaieren zal ertoe leiden dat de vegetatie de kans krijgt om te bloeien en zaad te zetten. Bij gefaseerd maaieren wordt op verschillende tijdstippen gemaaid, zodat verschillende vegetatiefasen elkaar afwisselen. Sinusmaaieren richt zich op de ruimtelijke uitvoering van het maaieren in een golvend patroon. Hierbij worden maaipaden en -gebieden zodanig ingedeeld dat er variatie in de begroeiing ontstaat en schuilplaatsen voor fauna behouden blijven. Deze aanpak zorgt

ervoor dat een langere bloeiperiode mogelijk wordt en de bodem geleidelijk kan verschrallen, wat het herstel en de versterking van soortenrijke vegetatie bevordert.

Locatiekeuze

De locaties voor het toepassen van gefaseerd- of sinusmaaieren worden geselecteerd op basis van:

- Gebieden waar de toepassing van gefaseerd- of sinusmaaieren makkelijk toepasbaar is en reeds aanwezige ecologisch waardevolle elementen versterkt kunnen worden.
- Gebieden waar de biodiversiteit een versterking kan gebruiken en herstel van inheemse flora en fauna mogelijk is.
- Nabijheid van bestaande habitats van bestuivers, zodat de negatieve effecten van maaibeheer op nuttige insecten minimaal zijn en de positieve effecten maximaal.

Type maaibeheer

Gefaseerd maaibeheer:

- Het totale maaigebied wordt opgedeeld in meerdere segmenten. Elk segment krijgt een eigen maaischema, zodat op elk moment een deel van de vegetatie in rust is en kan bloeien en zaaien.
- Het maaieren wordt per segment uitgevoerd. Terwijl één segment wordt gemaaid, blijft het naastgelegen segment intact, zodat de natuurlijke groeicyclus kan doorgaan.

Sinus maaibeheer:

Maaieren gebeurt in sinusvormige patronen. Dit houdt in dat er met wisselende maaipaden gewerkt wordt, wat zorgt voor een variatie in de begroeiing en het behoud van schuilmogelijkheden voor fauna.

Maaiperiode en frequentie

Gefaseerd maaibeheer:

- Afhankelijk van de groeisnelheid en bloeiperioden van de lokale vegetatie kan elk segment één tot twee keer per groeiseizoen worden gemaaid. Hierbij kan de volgorde van maaieren per segment worden afgewisseld om de ecologische continuïteit te waarborgen.
- De eerste maironde begint in het voorjaar (april/mei) wanneer de vegetatie begint te groeien. Het vroege begin zorgt ervoor dat de eerste bloeifase niet wordt verstoord.
- In de herfst (september/oktober) wordt het laatste maironde van het seizoen ingepland. Dit gebeurt bij voorkeur op een moment dat de meeste planten hun zaad hebben gevormd, zodat de natuurlijke regeneratie niet verstoord wordt.

Sinusbeheer:

- De uitvoering van het sinusbeheer start in april/mei. Het maaieren vindt gedurende het groeiseizoen in kleine stappen plaats, doorlopende tot in september/oktober.
- De frequentie afhankelijk van groeisnelheid van de vegetatie. Er wordt gezorgd dat er voldoende tijd is voor de planten om te bloeien en zaden te vormen.

Beoogde impact

Door het toepassen van gefaseerd maaieren of sinusmaaieren wordt bijgedragen aan versterking van de biodiversiteit binnen de gemeente Buren. Het aangepaste maaibeheer stimuleert voor verschralling van de bodem om soortenrijke vegetatie en bevordert inheemse flora en fauna. Het zal ook een belangrijk onderdeel zijn van groene verbindingen die door het gebied lopen. In het

uitvoeringsprogramma is het gefaseerd of sinusmaaïen maar voor een deel opgenomen. Dit is een financiële keuze geweest en de haalbaarheid in de beleidsperiode. Wanneer het uitvoeringsplan afloopt kan het gefaseerd of sinusmaaïen opgenomen worden als standaard beheer en is het advies om dit voor alle locaties in de gemeente op te nemen.

Registratie en monitoring

De volgende gegevens worden geregistreerd:

De locatie van de gebieden waar gefaseerd- of sinusmaaïen wordt toegepast, worden vastgelegd in een gis-bestand

- Het type maaibeheer (gefaseerd of sinusbeheer) en welke werkwijzen is gehanteerd.
- De tijdstippen en de frequentie van het maaïen.
- In samenwerking met vrijwilligers(organisaties) kan er monitoring plaatsvinden bij een aantal geselecteerde locaties.

Fasering

2025: Locatiebepaling

2026-2028: Start uitvoering en opschaling naar beoogde oppervlakte

2028: Evaluatie en verankering als standaardbeheer.

9. Groene parkeerplaatsen en bushaltes

In het parkeerbeleid 2024-2032 van de gemeente Buren is opgenomen dat na zes parkeervakken, een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening moet worden aangelegd. In het parkeerbeleid is ook vastgelegd dat parkeerplaatsen worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Advisering over de inrichting hiervan is onderdeel van het biodiversiteitsplan.

Locatiebepaling

Bij nieuwe te realiseren parkeerplaatsen en bushaltes dient rekening te worden gehouden met uitgangspunten, zoals weergegeven in de advisering.

Advisering

Groene parkeervakken:

Na iedere zes parkeervakken dient een oppervlakte ter grootte van een parkeervak als groenvoorziening aangelegd te worden. Bij de inrichting van de groene parkeervakken dient er rekening te worden gehouden met;

- Houd rekening met verkeersveiligheid en zichtlijnen.
- Gebruik maken van uitsluitend inheemse, droogtebestendige en ecologisch waardevolle soorten.
- Minimaal één inheemse boom per groenvak, tenzij dit niet mogelijk is vanwege verkeersveiligheid.
- Realiseren van een 3-laag systeem met een combinatie van struiken, kruiden en bomen.
- Houd voldoende ruimte tussen planten voor natuurlijke groei

Open verharding:

Parkeerplaatsen moeten worden aangelegd met een zo open mogelijke verharding. Open verharding verwijst naar het gebruik van materialen en constructiemethoden die waterdoorlatend zijn, zoals grasbetontegels. Bij de toepassing van open verharding dient er rekening te worden gehouden met;

10. De open verharding dient minimaal 30% open ruimte te bevatten;
11. Gebruik een waterdoorlatende fundering, geschikt zijn voor personenauto's;
12. Toepassing van (mengsel) inheemse, droogtebestendige grassoorten.

Bushaltes:

Het is wenselijk dat alle bushaltes in de gemeente Buren die (op)nieuw worden aangelegd, voorzien van een groen dak.

- Nieuwe of vernieuwde bushaltes voorzien van een groen dak, wat bijdraagt aan waterberging, hittestressreductie en biodiversiteit.

Realisatie

De realisatie van de maatregelen wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer conform de gestelde maatregelen en technische specificaties.

Registratie

De volgende gegevens worden geregistreerd en vormen de basis voor het monitoren van de impact van het project:

- Locaties en aantallen groenvakken op de parkeerplaatsen
- Locaties een aantal parkeerplaatsen met open verharding.
- Locaties een aantal met groene daken.

Fasering

2025-2028: Advisering

10. Groene scholen

De gemeente zet zich in om alle basisscholen actief te betrekken bij het thema biodiversiteit en stimuleert de ontwikkeling van groene schoolpleinen. Een groen schoolplein is meer dan alleen een speelplaats; het is een leeromgeving waar kinderen spelenderwijs in contact komen met de natuur. Deze groene schoolpleinen bieden ook groene ruimtes waarin de biodiversiteit zich kan ontwikkelen.

Locatie

Alle basisscholen in de gemeente Buren.

Advies en Realisatie

De basisscholen krijgen ondersteuning en advies voor de aanleg van natuurlijke elementen op het schoolplein vanuit de gemeente voor de keuze van inheemse beplanting en duurzame materialen. De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de realisatie.

Beoogde impact

De groene schoolpleinen creëren een dynamische leeromgeving waar kinderen spelenderwijs in contact komen met de natuur, wat het bewustzijn en de kennis over biodiversiteit vergroot. Tevens dragen de schoolpleinen bij aan het ontwikkelen van microhabitats die bijdragen aan de lokale flora en fauna, waardoor de biodiversiteit op en rond de school toeneemt.

Registratie en Monitoring

Registratie van;

- Deelnemende scholen
- Het aantal aangelegde groene schoolpleinen
- De gebruikte beplantingsplannen
- De toepassing/borging van de groene maatregelen

Fasering

2025- 2026: Werving en informeren basisscholen.

2027 -2028: Realisatie groene schoolpleinen.

2028: Afronding en evaluatie

11. Inzaaien bloemenmengsels

Inheemse bloemenmengsels bieden een rijke voedingsbron voor bestuivende insecten zoals bijen, vlinders en andere belangrijke soorten. Bovendien draagt het bij aan een gevarieerd landschap.

Locatie

Inheemse bloemmengsel kunnen ingezet worden voor grasvelden, bermen, en (tijdelijk) braakliggende stukken grond. Maar ook bij afronding van civieltechnische werken, rondom bedrijventerreinen, bij speelplekken en schoolpleinen, rondom windturbines en zonneparken, of bij randen van parkeerplaatsen. Verder kan er ook gebruik gemaakt worden van bloemmengsels in de landbouw, als er goed rekening wordt gehouden met de samenstelling van de mengsels.

Realisatie

Gebruik van inheemse bloemenmengsels die specifiek zijn samengesteld voor de lokale omstandigheden en de behoeften van bestuivende insecten.

Beoogde Impact

Het inzaaien van bloemenmengsels ondersteunt bestuivers, verbetert leefgebieden en versterkt de ecologische infrastructuur. Hierdoor ontstaat een veerkrachtiger ecosysteem waarin flora en fauna zich kunnen ontwikkelen

Registratie en monitoring

Bijhouden van de locaties waar bloemenmengsels worden ingezaaid en de gebruikte mengselsamenstellingen.

Fasering

2025- 2026: Selectie locaties en geschikte mengsels.

2026-2028: Realisatie

2028: Afronding en evaluatie

12. Natuur-inclusieve landbouw

Het bevorderen van natuur-inclusieve landbouw is belangrijk voor de biodiversiteit omdat agrarische activiteiten goed gecombineerd kunnen worden met het behoud en herstel van de biodiversiteit. Kennisuitwisseling en afstemming met agrariërs is erg belangrijk om te zorgen voor draagvlak en biodivers beheer.

Kennisdeling en samenwerking

Faciliteer samenwerkingsverbanden tussen agrariërs, natuurorganisaties en de gemeente om kennis en ervaringen uit te wisselen. Er worden informatiebijeenkomsten, workshops of excursies georganiseerd om agrariërs te informeren over de mogelijkheden van natuur-inclusieve landbouw. Deel succesverhalen en goede initiatieven via gemeentelijke kanalen om bewustwording te vergroten. Er wordt een platform/site opgericht waar agrariërs vragen kunnen stellen en ideeën kunnen delen over natuur-inclusieve landbouw.

Ondersteuning en advisering

Bied advies op maat aan agrariërs over hoe ze natuur-inclusieve maatregelen kunnen integreren in hun bedrijfsvoering. Betrek experts/ organisaties met ervaring voor veldbezoeken en specifiek advies.

Beoogde impact

Meer kennisdeling en samenwerking tussen agrariërs, natuurorganisaties en de gemeente. En een platform/site waarop vragen en idee gedeeld kunnen worden om elkaar zo te inspireren. Enkele geïnteresseerde agrariërs ontvangen advies over het integreren van natuur-inclusieve landbouw.

Monitoring en evaluatie

Gebruik de resultaten van de bijeenkomsten, platformactiviteiten en adviesvragen om te evalueren en te monitoren

Fasering

2025: Opstellen planning en keuze acties

2026-2028: Organiseren van kennisdeling en netwerkbijeenkomsten.

2028: Afronding en evaluatie

13. Ondersteunen groene en duurzame projecten

Rondom biodiversiteit zijn er regelmatig koppelkansen te vinden in andere groene en duurzame projecten. Door ondersteuning te bieden kunnen aan dit soort project kan er meer aandacht komen voor het biodiversiteitsaspect van deze acties.

Locatie

Voor- en achtertuinen, geveltuinen, gebieden waar reeds initiatieven zoals 'tegelwippen' lopen of waar er interesse is voor vergroening, zowel in de stedelijke als de agrarische omgeving.

Realisatie/ Advies

De gemeente verzorgt informatie, beplantingsadviezen en ondersteuning wat ervoor zorgt dat het thema biodiversiteit actief wordt meegenomen in duurzame projecten en de uitvoering hiervan.

Beoogde Impact

Koppeling met biodiversiteit bij de uitvoering van duurzaamheidsprojecten. Hierdoor wordt biodiversiteit nog meer geïntegreerd en dragen duurzaamheid projecten nog specifiek en efficiënter bij aan het ondersteunen van de biodiversiteit.

Registratie en Monitoring

Bijhouden van het aantal en de locaties van groene en duurzame projecten die ondersteund zijn vanuit biodiversiteit.

Fasering

2025: Inventarisatie lopende projecten en samenwerking zoeken.

2026-2027: Uitbreiding van gemeentelijke ondersteuning thema biodiversiteit en waar mogelijk nieuwe initiatieven ontwikkelen.

2028: Afronding en evaluatie

14. Vlinderroute

De vlinderroute creëert noord-zuid verbindingen van leefgebieden. Door bewoners te betrekken via plantacties en het onderhouden van bloemrijke tuinen, wordt niet alleen de biodiversiteit ondersteund, maar ook het bewustzijn vergroot.

Locatiebepaling

Locaties die aansluiten op de noord-zuid verbindingen van de vlinderroute zijn geschikt.

Advies en richting

De gemeente Buren kan ondersteuning bieden voor de ontwikkeling van een vlinderroute. Door advies en het stimuleren van gezamenlijke plantacties, het inrichten van vlindervriendelijke tuinen en het inrichten van bloemrijke gebieden op strategische plekken langs de route.

Realisatie

- Organiseren van gezamenlijke plantacties en workshops over vlindervriendelijke tuinen.
- Betrekken van scholen en lokale organisaties voor educatieve activiteiten
- Advies voor onderhoud van de aangelegde bloemrijke gebieden.
- Doormiddel van particulier beheer beschikbaar stellen van gemeentelijke grond in de vorm van restgroen voor realisatie van stapstenen in de omgeving.
- Onderhoud van de gebieden ligt bij de particulieren

Beoogde impact

De vlinderroute creëert strategische noord-zuidverbindingen tussen bestaande en nieuwe leefgebieden. Door het aanleggen van bloemrijke tuinen en gebieden langs de route, ontstaat er een continu en divers aanbod van nectar- en stuifmeelbronnen. Dit ondersteunt niet alleen vlinders, maar ook andere inheemse insecten en fauna, wat bijdraagt aan een robuust ecosysteem. De vlinderroute versterkt de groene infrastructuur in de gemeente Buren. Strategisch geplaatste, bloemrijke gebieden en vlindervriendelijke tuinen fungeren als 'stapstenen' die de ecologische netwerkverbindingen verbeteren. De betrokkenheid van bewoners via gezamenlijke plantacties, workshops en educatieve activiteiten vergroot het bewustzijn over natuur en biodiversiteit.

Monitoring en evaluatie

- Het aantal plantacties en de locaties van de aanplant,
- Het aantal workshops en educatieve activiteiten.
- Monitoren hoe de particuliere beheerders de aangewezen gemeentelijke grond onderhouden, door evaluatiebijeenkomsten.

Fasering

2025- 2026: Locatiebepaling

2026- 2027: Eerste beplantingsacties.

2027 -2028: Opschalen en verbinden

2028: Afronding en evaluatie

15. Voedsellint

Het voedsellint is een regionaal project dat biodiverse voedselproductie-plekken, verbindt, tussen Varik en Rijswijk. Met het Voedsellint worden mooie biodiverse gebieden zoveel mogelijk met elkaar verbonden en wordt geprobeerd juist in noord-zuid richting verbindingen te maken.

Locatie

- Maatregelen vinden plaats op de een verbindingsroute van het voedsellint, met als kern de verbinding tussen Varik en Rijswijk.
- Specifieke aandacht gaat uit naar gebieden langs rivieren, uiterwaarden, landgoederen, natuurgebieden en particuliere gronden die biodiverse waarden bevatten.

Advies en richting

De gemeente Buren kan ondersteuning bieden voor de ontwikkeling van het voedsellint. Door advies en het stimuleren van gezamenlijke plantacties, het inrichten van gebieden op strategische plekken langs de route.

Realisatie

- Organiseren van gezamenlijke plantacties en workshops.
- Betrekken van scholen en lokale organisaties voor educatieve activiteiten
- Advies voor onderhoud van de aangelegde gebieden.
- Doormiddel van particulier beheer beschikbaar stellen van gemeentelijke grond in de vorm van restgroen voor realisatie van stapstenen in de omgeving.

Beoogde impact

Het voedsellint verbindt verspreide biodiverse gebieden, waardoor ecologische netwerken versterkt worden en de migratie en verspreiding van soorten wordt bevorderd. Het draagt bij aan een aantrekkelijk en biodivers landschap dat zowel de natuur als de mens ten goede komt.

Monitoring en evaluatie

- Het aantal plantacties en de locaties van de aanplant,
- Het aantal workshops en educatieve activiteiten.
- Monitoren hoe de particuliere beheerders de aangewezen gemeentelijke grond onderhouden, door evaluatiebijeenkomsten.

Fasering

2025: Locatiebepaling

2026: Eerste beplantingsacties.

2027 - 2028: Opschalen en verbinden

2028: Afronding en evaluatie

16. Particulier beheer

De biodiversiteit in de gemeente Buren te bevorderen door samenwerking met particulieren. Dit wordt bereikt door particulieren de mogelijkheid te bieden om groenstroken, boomspiegels en andere openbare ruimtes te adopteren en te beheren, waardoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid wordt gecreëerd voor het behoud van de natuurlijke omgeving. Door advies te geven over biodivers beheer hiervan wordt de biodiversiteit versterkt.

Advies

De gemeente biedt waar nodig advies aan particulieren over het beheer van de groenstroken en boomspiegels. Door het organiseren van informatiebijeenkomsten over biodiversiteit en beheer.

Realisatie en onderhoud

De realisatie en onderhoud van het particulier beheer ligt bij de particulieren zelf. Er zijn een aantal voorwaarde opgesteld vanuit de gemeente die kaders bieden.

Monitoring en Evaluatie

Door middel van een jaarlijkse monitoring/ evaluatie momenten wordt de voortgang en impact van de particuliere beheerders te volgen en waar nodig aanpassingen door te voeren.

Fasering

2025-2028: Advisering

17. Particulieren initiatieven en (vrijwilligers)organisaties ondersteunen

De gemeente moedigt inwoners en (vrijwilligers)organisaties aan om zelf initiatieven te realiseren die bijdragen aan het behoud en de versterking van biodiversiteit.

Communicatie

Via gemeentelijke kanalen kunnen organisaties geïnformeerd worden over ontwikkelingen en kunnen succesvolle initiatieven en projecten worden gepromoot om bewustwording en participatie onder inwoners te vergroten.

Advisering en Begeleiding

De gemeente biedt advies en begeleiding aan initiatieven en organisaties over projectontwikkeling, subsidieaanvragen, en duurzame beheerpraktijken met betrekking tot biodiversiteit.

Monitoring en evaluatie

Voer periodieke evaluaties uit om de effectiviteit van de ondersteuning te beoordelen en verzamel feedback van initiatieven en organisaties om de ondersteuningsmaatregelen continu te verbeteren.

Fasering:

2025: Verkenning behoeften

2026: Organiseren netwerkbijeenkomsten en uitbreiding van vrijwilligersbetrokkenheid.

2027-2028: Stimuleren en ondersteunen van nieuwe initiatieven.

2028: Afronding en evaluatie